

Fundusze Europejskie
dla Pomorza Zachodniego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Pomorze
Zachodnie

Diagnoza potrzeb i potencjału społeczności lokalnej w zakresie usług społecznych

realizowana w ramach projektu pn. „Utworzenie Centrum Usług Społecznych
w Policach” o numerze FEPZ.06.19-IP.01-0012/24 współfinansowanym w ramach
programu Fundusze Europejskie dla Pomorza Zachodniego

OPRACOWANO DLA
Gminy Police

Niniejszy dokument został opracowany przez zespół ekspertów Boundless Development. Firma powstała z myślą o specjalistycznym wsparciu sektora publicznego i prywatnego w rozwoju. Współpracując z klientami kładziemy szczególny nacisk na realne korzyści dla lokalnych społeczności. Gwarancją sukcesu jest specjalistyczna wiedza naszych ekspertów oparta na wieloletnim doświadczeniu i ciągłym doszkalaniu.

Dokument został opracowany zgodnie z wytycznymi ujętymi w dokumencie Diagnoza potrzeb i potencjału społeczności lokalnej w zakresie usług społecznych wydanym przez Kancelarię Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

Manager projektu: Celestyna Miłoś

Dane pierwotne wykorzystane w opracowaniu są aktualne na dzień: 07.07.2025 r.

BOUNDLESS DEVELOPMENT

NIP: 9492251131 | REGON: 520353368

biuro@boundlessdev.eu | www.boundlessdev.eu

Spis treści

1.	Słownik pojęć i skrótów	4
2.	Wprowadzenie	5
	Działalność CUS	5
	System instytucjonalny wsparcia w Gminie Police	5
3.	Założenia badania	7
	Kluczowe założenia	7
	Metodyka badań – techniki i narzędzia badawcze	9
	Badanie desk-research.....	9
	Badanie ilościowe i jakościowe	9
4.	Wyniki badania	11
	Badanie desk-research	11
	Badanie technikami ilościowymi	15
	Usługi społeczne.....	17
	Życie w Gminie Police	21
	Problem bezdomności	22
	Wsparcie rodziny i polityka prorodzinna	23
	Promocja i ochrona zdrowia	25
	Wsparcie osób starszych i osób z niepełnosprawnościami	26
	Pobudzanie aktywności obywatelskiej	28
	Badanie technikami jakościowymi	31
5.	Podsumowanie - wnioski i rekomendacje.....	32
6.	Konsultacje społeczne dokumentu	39
	Spis tabel.....	40
	Źródła danych.....	40

1. Słownik pojęć i skrótów

CAWI – Computer-Assisted Web Interview, ilościowa technika ankietowania online prowadzona z wykorzystaniem internetowego formularza ankiety

CUS – Centrum Usług Społecznych

GUS – Główny Urząd Statystyczny

IDI – Individual In-Depth Interview, jakościowa technika ankietowania w formie pogłębionego wywiadu

NGO – Non-Governmental Organization, organizacja pozarządowa działająca w strefie pożytku publicznego

OSP – Ochotnicza Straż Pożarna

PAPI – Paper and Pencil Interview, ilościowa technika ankietowania prowadzona przez ankieterów z wykorzystaniem papierowych formularzy

2. Wprowadzenie

Działalność CUS

Centrum Usług Społecznych stanowi jednostkę organizacyjną gminy działającą na podstawie Ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez CUS. Jej celem jest kreowanie lokalnej polityki społecznej służącej wsparciu, rozwojowi i integracji środowisk¹. Zgodnie z Art. 2. ww. Ustawy usługi społeczne stanowią działania z zakresu:

- polityki prorodzinnej,
- wspierania rodziny,
- systemu pieczy zastępczej,
- pomocy społecznej,
- promocji i ochrony zdrowia,
- wspierania osób niepełnosprawnych,
- edukacji publicznej,
- przeciwdziałania bezrobociu,
- kultury,
- kultury fizycznej i turystyki,
- pobudzania aktywności obywatelskiej,
- mieszkalnictwa,
- ochrony środowiska,
- reintegracji zawodowej i społecznej².

Zgodnie z powyższym zakres działalności CUS jest szeroki, a jednostki te mają możliwość wspierania lokalnej społeczności w obszernym zakresie. Ważne jest jednak, aby działania były adekwatne do potrzeb. W związku z tym niezbędne jest przeprowadzenie diagnozy w wymiarze lokalnym, która pozwoli na poznanie potrzeb i potencjału mieszkańców. Zgodnie z Art. 21. ww. Ustawy jest ona przeprowadzana na okres 5 lat i służy do opracowania dokumentów o charakterze strategicznym, a więc działań w zakresie usług społecznych.

CUS w Policach, które powstało z przekształcenia dotychczasowego Ośrodka Pomocy Społecznej, realizuje szeroki zakres działań mających na celu kompleksowe wsparcie mieszkańców gminy. Choć CUS przejęło wszystkie dotychczasowe zadania OPS, ma również rozwijać nowe usługi społeczne, dostosowane do zidentyfikowanych potrzeb lokalnej społeczności. Celem jednostki jest zapewnienie kompleksowej i zintegrowanej pomocy społecznej oraz rozwój usług lokalnych, wspierających różne grupy społeczne.

System instytucjonalny wsparcia w Gminie Police

Na terenie Gminy Police funkcjonuje wiele podmiotów realizujących usługi społeczne lub wspierające je w sposób nieformalny. Stanowią one zarówno jednostki samorządu (jednostki organizacyjne Gminy Police), jak i niezależne

¹ Ministerstwo Rodziny Pracy i Polityki Społecznej, <https://www.gov.pl/web/rodzina/centra-uslug-spoecznych>, dostęp z dnia 16.07.2025

² Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych

organizacje (NGO, osoby fizyczne i prawne, a w tym spółki niedziałające w celu osiągnięcia zysku i przeznaczające dochód na realizację celów statutowych). Podmiotami działającymi w Gminie Police są^{3 4}:

- Urząd Miejski w Policach – szeroko pojęte usługi społeczne,
- Miejski Żłobek – usługi opiekuńcze i wychowawcze,
- przedszkola – usługi opiekuńcze i wychowawcze, edukacyjne,
- szkoły podstawowe – usługi wychowawcze, edukacyjne,
- świetlice środowiskowe – szeroko pojęte wsparcie i integracja mieszkańców i rodzin, a w szczególności dzieci i młodzieży,
- Bibliotekę im. Marii Skłodowskiej-Curie – usługi z zakresu kultury / czasu wolnego,
- Ośrodek Sportu i Rekreacji – usługi z zakresu sportu/rekreacji,
- Miejski Ośrodek Kultury – usługi z zakresu kultury / czasu wolnego,
- CUS w Policach – szeroko pojęte usługi społeczne,
- Komendę Powiatową w Policach – usługi z zakresu bezpieczeństwa i porządku publicznego,
- Straż Miejską – usługi z zakresu bezpieczeństwa i porządku publicznego,
- Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej – usługi z zakresu mieszkalnictwa,
- NGO – zróżnicowane usług z wielu obszarów takich jak kultura / czas wolny, sport/rekreacja, wsparcie rodzin oraz dzieci i młodzieży, wsparcia najbardziej potrzebujących grup społecznych⁵:
 - Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną (PSONI) Koło w Policach,
 - Polskie Stowarzyszenie Diabetyków Koło Nr 15 w Policach,
 - Stowarzyszenie „Feniks”,
 - Stowarzyszenie na Rzecz Harmonii Społecznej,
 - Stowarzyszenie Nowy Wymiar,
 - Polski Związek Niewidomych Okręg Zachodniopomorski Koło w Policach,
 - Stowarzyszenie "Lions Club" w Policach,
 - Stowarzyszenie Honorowych Dawców Krwi Rzeczypospolitej Polskiej Klub HDK im. H. Dunant'a w Policach,
 - Stowarzyszenie Hospicjum Królowej Apostołów w Policach - Fundacja Babci Aliny,
 - Fundacja Wsparcia Lokalnego STAFO Police,
 - Fundacja „Bądźmy Razem z Niepełnosprawnymi w Tanowie”,
 - Polickie Stowarzyszenie Piłki Siatkowej,
 - Uczniowski Klub Lekkoatletyczny "Ósemka",
 - Klub Piłkarski "Chemik Police",
 - Atletyczny Klub Sportowy "Promień",
 - Nauczycielski Klub Szachowy "Śmiały",
 - Klub Sportów Walki POLICE,
 - Policki Uniwersytet Trzeciego Wieku,
 - Stowarzyszenie Przyjaciół Ziemi Polickiej "Skarb",

³ BIP Urzędu Miejskiego w Policach, <https://bip.police.pl/arttykul/329/5361/placowki-oswiatowe>, dostęp z dnia 16.07.2025

⁴ BIP Urzędu Miejskiego w Policach, <https://bip.police.pl/arttykul/99/381/organizacje-pozarzadowe>, dostęp z dnia 16.07.2025

⁵ NGO.pl, <https://spis.ngo.pl/>, dostęp z dnia 29.07.2025

- Regionalne Stowarzyszenie Literacko-Artystyczne,
- Stowarzyszenie Wspierania Lokalnej Sceny Muzycznej oraz Popularyzacji Edukacji Muzycznej w Powiecie Polickim "Dźwięki Polic",
- Stowarzyszenie Historyczne "549",
- Koło Gospodyń Wiejskich „Magnolia” w Pilchowie – usługi z zakresu kultury / czasu wolnego,
- Caritas św. Kazimierz Police – usługi wsparcia najbardziej potrzebujących grup społecznych,
- jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej – usługi z zakresu bezpieczeństwa i porządku publicznego,
- placówki wsparcia dziennego – usługi opiekuńcze i wychowawcze, usługi z zakresu czasu wolnego,
- Sołectwa – szeroko pojęte wsparcie i integracja mieszkańców:
 - Dębostrów,
 - Drogoradz,
 - Niekłończyca,
 - Pilchowo,
 - Przęsocin,
 - Siedlice,
 - Tanowo,
 - Tatynia,
 - Trzebież,
 - Trzeszczyn,
 - Uniemyśl,
 - Wieńkowo.
- Rady osiedli – szeroko pojęte wsparcie i integracja mieszkańców:
 - Rada Osiedla nr 1 – Mścięcino,
 - Rada Osiedla nr 2 – Stare Miasto,
 - Rada Osiedla nr 3 – Jasienica,
 - Rada Osiedla nr 4 – Dąbrówka,
 - Rada Osiedla nr 5 – Gryfitów,
 - Rada Osiedla nr 6 – Księcia Bogusława X,
 - Rada Osiedla nr 7 – Anny Jagiellonki.

Liczba podmiotów funkcjonujących w Policach jest duża, a obszar ich działalności obejmuje całą Gminę Police. Świadczone przez nich usługi (realizowane zadania) obejmują swoim zakresem wszystkie wskazane działania wskazane w Ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez CUS. Świadczy to o możliwości współpracy CUS w Policach z podmiotami działającymi w Gminie Police.

3. Założenia badania

Kluczowe założenia

Celem diagnozy jest ustalenie cech i zasad funkcjonowania określonego wycinka rzeczywistości. Badania te mają na celu stwierdzenie faktów lub zjawisk, ustalenie stanu faktycznego sytuacji społecznej w Gminie Police oraz rzeczywistych cech i zasad funkcjonowania. W procedurze diagnostycznej dąży się do odpowiedzi na pytania takie jak: jaki jest stan rzeczy, dlaczego stan rzeczy jest właśnie taki, co zrobić, aby stan rzeczy był zgodny z naszymi oczekiwaniami. W celu sporządzenia diagnozy należy opracować procedurę diagnostyczną, stanowiącą czynności

badawcze polegające na ustaleniu danego stanu rzeczy lub ich zmian dokonujących się w pewnym przedziale czasowym⁶. Prace nad diagnozą podzielono na dwa etapy:

- realizacji prac analityczno-diagnostycznych:
 - przeprowadzenie badań lokalnej społeczności,
 - analiza danych statystycznych,
 - analiza dokumentów strategicznych na poziomie regionalnym i lokalnym,
 - analiza systemu instytucjonalnego z obszaru usług społecznych,
- wnioskowanie i opracowywanie dokumentu.

Prace analityczno-diagnostyczne koncentrowały się na sporządzeniu diagnozy potrzeb, potencjału i obecnego stanu świadczenia usług. W toku prac wykorzystano szereg różnego rodzaju danych statystycznych obrazujących sytuację w Gminie Police. Statystyki te zaprezentowano w ujęciu dynamicznym, tj. przedstawiającym zmiany i trendy w ostatnich latach. Źródła danych wykorzystane przy realizacji części analityczno-diagnostycznej dokumentu obejmowały:

- statystyki publiczne dostarczające informacji na temat stanu różnych aspektów życia mieszkańców,
- wyniki badań ilościowych i jakościowych.

W celu zapewnienia najwyższej jakości badania oraz ograniczenia szans wystąpienia błędu ludzkiego wszelkie działania w ramach planowanej realizacji związane z badaniem i analizą zostały wykonane z zastosowaniem metody triangulacji. Jest ona powszechnie wykorzystywana w badaniach społecznych⁷. W realizacji zostały wykorzystane jej następujące rodzaje:

- Triangulacja danych/źródeł, tj. wykorzystanie w jednym badaniu kilku różnych źródeł danych i informacji - w badaniu użyte zostały zarówno źródła obiektywne, szeroko i niezależnie opisujące dane zjawisko (na przykład statystyki publiczne), jak i źródła cechujące się większą subiektywnością i bardziej bezpośrednim podejściem do zagadnienia (np. informacje jakościowe z literatury tematycznej).
- Triangulacja perspektyw badawczych - przeprowadzenie działań analitycznych i wnioskowania przez więcej niż jednego eksperta oraz poprzez zastosowanie kilku technik badawczych obejmujących m.in.: analizę desk-research i ankietowanie.

Zastosowanie powyższych metod triangulacji pozwoliło na wychwycenie ewentualnych błędów ludzkich, wykorzystanie umiejętności i wiedzy osób o różnym doświadczeniu oraz eliminację ryzyka subiektywizmu.

Realizując zadanie przygotowania i przeprowadzenia diagnozy CUS w Policach dokonał określenia następujących problemów (pytań) badawczych:

1. Jaki jest obecny stan świadczonych usług w Gminie Police?
2. Jakie są potrzeby mieszkańców w Gminie Police w zakresie zapotrzebowania na usługi społeczne? Na które z tych potrzeb może odpowiedzieć działalność CUS w Policach? Jakie rozwiązania/usługi społeczne należy wprowadzić w celu zaspokojenia potrzeb społecznych (połączono problem badawczy 2 i 6 wskazany przez Zamawiającego)?

⁶ J. Apanowicz, „Metodologia ogólna”, Wydawnictwo Diecezji IV Plińskiej Bernardinum, Gdynia 2002

⁷ I. Rzesutek, „Triangulacja w badaniach społecznych”, Uniwersytet Rzeszowski, Rzeszów 2018

3. Jaki jest poziom aktywności obywatelskiej w zakresie świadomości obywatelskiej mieszkańców i spraw społecznych, gotowość do podjęcia działań związanych z usługami społecznymi?
4. Jaki jest potencjał organizacji pozarządowych działających na terenie Gminy Police?
5. Jaki jest potencjał społeczności lokalnej (instytucji, organizacji sektora obywatelskiego i sektora ekonomii społecznej, organizacji pozarządowych, podmiotów wykonujących działalność leczniczą, podmiotów prywatnych), który może wykorzystać CUS w Policach, w celu zaspokajania potrzeb społecznych na obszarze swojej działalności?

Powyższe pytania stanowiły podstawę do opracowania metodyki badania, a w tym wyznaczenia technik i narzędzi badawczych.

Metodyka badań – techniki i narzędzia badawcze

Badanie desk-research

Analiza desk-research dotyczyła ogólnodostępnych danych i informacji pozyskanych przez Wykonawcę. Zakres danych został dobrany w sposób umożliwiający ocenę sytuacji w wymiarze lokalnym w aspekcie problemów, usług społecznych i warunków życia. Wszystkie dane statystyczne wykorzystane w badaniu były możliwie najaktualniejsze i pozyskane z rzetelnych źródeł obejmujących m.in.: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, Vademecum Samorządowca Głównego Urzędu Statystycznego, CUS w Policach. Analiza dotyczyła również przeglądu dokumentów strategicznych obejmujących zakresem usługi społeczne o wymiarze lokalnym i regionalnym. Do najważniejszych z nich należy Strategia Rozwoju Gminy (w trakcie opracowywania) i Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych oraz Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2030. Ze względu na brak aktualnie obowiązujących dokumentów lub nieaktualność zawartych w nich danych w analizie desk-research nie uwzględniano dokumentów strategicznych na poziomie lokalnym.

Badanie ilościowe i jakościowe

Badanie ilościowe zostało przeprowadzone technikami: PAPI i CAWI, które zostały określone przez CUS w Policach. Ankietywanie zostało przeprowadzone na podstawie narzędzia badawczego obejmującego pytania zamknięte, półotwarte i otwarte, przy czym miały one charakter jednokrotnego lub wielokrotnego wyboru. W ankiecie wszystkie pytania poza otwartymi miały charakter obligatoryjny, a dla przejrzystości wobec respondentów pogrupowano je na kilka sekcji tematycznych. Badanie jakościowe zostało przeprowadzone techniką IDI, która została określona przez CUS w Policach. Jego celem było pogłębienie informacji pozyskiwanych w ramach badań ilościowych. Badanie IDI zostało przeprowadzone wśród 30 osób na co dzień prowadzących działania wśród lokalnej społeczności. Kwestionariusz w przypadku obu technik badawczych obejmował 3 pytania główne wraz z pytaniami szczegółowymi pogłębiającymi wypowiedź. Narzędzia badawcze zostały przedstawione w załącznikach do niniejszego dokumentu.

Badanie ilościowe zostało przeprowadzone w dniach 12.07-21.07.2025 r. na reprezentatywnej próbie, co oznacza, że jej cechy odzwierciedlają strukturę ogółu mieszkańców. Reprezentatywność została określona względem płci i wieku oraz miejsca zamieszkania. Pozwala to na wykorzystanie wyników badania do wnioskowania dla całej populacji. W celu osiągnięcia reprezentatywności dokonano oceny liczby ludności oraz scharakteryzowano ją pod względem określonych kryteriów.

Tabela 1. Struktura wieku i płci mieszkańców Gminy Police

Kategoria	Liczba mieszkańców	
	nominalnie	%
16-24 lata	3 787	11,45%
25-34 lata	3 987	12,05%
35-44 lata	6 628	20,04%
45-54 lata	5 550	16,78%
55-64 lata	5 387	16,28%
65 lat i powyżej	7 742	23,40%

Kategoria	Liczba mieszkańców	
	nominalnie	%
kobiety	19 858	51,11%
mężczyźni	18 992	48,89%

Źródło: opracowanie własne na podstawie: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/start>, dostęp z dnia 17.07.2025; Statystyczne Vademecum Samorządowca, <https://svs.stat.gov.pl/3789/10/82>, dostęp z dnia 17.07.2025

Ze względu na potrzebę uwzględnienia lokalizacji potrzeb społecznych przy konstruowaniu próby badawczej wzięto również pod uwagę zróżnicowanie respondentów pod względem miejsca zamieszkania w Gminie, które przedstawiono poniżej.

Tabela 2. Liczba mieszkańców w poszczególnych miejscowościach Gminy Police

Kategoria	Liczba mieszkańców	
	nominalnie	%
m. Police	29 290	78,91%
Dębostrów	349	0,94%
Drogoradz	291	0,78%
Niekończycza	429	1,16%
Pilchowo	1 217	3,28%
Przęsocin	732	1,97%
Siedlice	242	0,65%
Tanowo	1 429	3,85%
Tatynia	339	0,91%
Trzebież	1 930	5,20%
Trzeszczyn	300	0,81%
Unieyśl	392	1,06%
Wieńkowo	177	0,48%

Źródło: opracowanie własne na podstawie: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/start>, dostęp z dnia 17.07.2025

Procentowe wartości udziału danej liczby ludności w liczbie ludności ogółem zostały odzwierciedlone w próbie badawczej. Została ona wybrana z zastosowaniem zasady losowego doboru (probabilistycznego), gdzie dobór respondentów zgodnie z teorią klasycznego wnioskowania statystycznego jest podstawową zasadą doboru próby pozwalającą na stosowanie rachunku prawdopodobieństwa⁸. Technika doboru próby miała charakter przypadkowy polegający na losowym doborze elementów, gdyż znalazły się one w odpowiednim czasie i w odpowiednim miejscu⁹. Wielkość próby została określona przez CUS w Policach na co najmniej 3% mieszkańców, co daje 1 080

⁸ M. Szreder, „Losowe i nielosowe próby w badaniach statystycznych”, Główny Urząd Statystyczny, Warszawa 2010

⁹ A. Miszczak, J. Walasek, „Techniki wyboru próby badawczej”, Wydawnictwo Akademii Obrony Narodowej, Warszawa, 2013

respondentów. Przy uzyskanej próbie badawczej i założeniu wytycznych najczęściej stosowanych w badaniach społecznych - poziom ufności $p=0,95$ (95%), poziom istotności $\alpha=0,05$ (5%), błąd maksymalny wyniósł $e=3\%$. Jest to poziom poniżej dopuszczalnej wielkości wynoszącej 5%, co stanowi o kwalifikowalności przyjętej wielkości próby do wnioskowania dla całej populacji. Analiza danych pozyskanych w ramach badania, zgodnie z ilościowym charakterem, została dokonana poprzez analizę statystyczną zachodzących zależności pomiędzy udzielanymi odpowiedziami i kryteriami ujętymi w metryczce. Procedura ta przebiegała w trzech etapach i objęła: kodowanie danych, analizę statystyczną z wykorzystaniem podstawowego modelu ekonometrycznego, interpretację danych.

Badanie jakościowe zostało przeprowadzone w formie rozmów telefonicznych w dniach 14.07-17.07.2025 r. na reprezentatywnej próbie względem jakościowego charakteru informacji¹⁰. Próba została wybrana z zastosowaniem zasady celowego doboru (nieprobabilistycznego). Technika doboru próby polegała na wyborze respondentów spełniających cechy określone przez CUS w Policach, a wśród respondentów znaleźli się przedstawiciele m.in.: lokalnych NGO, Komendy Powiatowej Policji, sołtysi, przedstawiciele rad osiedla, przedsiębiorcy. Analiza danych pozyskanych w ramach badania zgodnie z jakościowym charakterem została dokonana poprzez powszechną metodę analizy danych jakościowych w badaniach społecznych. Procedura ta przebiegała w trzech etapach i objęła: kodowanie danych (tworzenie pojęć), poszukiwanie i wyznaczanie relacji pomiędzy pojęciami, interpretację danych (teoretyzowanie).

4. Wyniki badania

Badanie desk-research

W niniejszym rozdziale zostały przedstawione wyniki z analizy danych zastanych i dokumentów stanowiących wyznacznik rozwoju jednostki samorządowej. Dla celów zobrazowania sytuacji (analiza porównawcza) dokonano zestawienia danych statystycznych na poziomie lokalnym i kraju.

Identyfikacji najważniejszych problemów społecznych w Gminie Police można dokonać na podstawie Sprawozdania z działalności CUS w Policach. Jako najczęstsze powody ubiegania się o pomoc na przestrzeni kilku ostatnich lat wskazano:

- długotrwałą chorobę (66% klientów) – wyzwanie stanowi pokrycie kosztów leczenia, a w tym leków;
- ubóstwo (46% klientów) rozumiane jako osiąganie dochodów nieprzekraczających kryteriów określonych w Ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
- bezrobocie (22% klientów) – wyzwanie stanowi bezrobocie długotrwałe;
- niepełnosprawność (37% klientów)
- bezdomność (37% klientów).

Dodatkowo jako ważny problem wskazano bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego¹¹.

¹⁰ S. Pasikowski, „Czy wielkość jest niezbędna? O rozmiarze próby w badaniach jakościowych”, Akademia Pomorska w Słupsku, Słupsk 2015

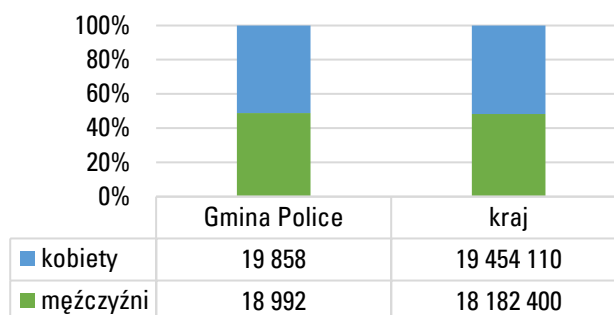
¹¹ CUS w Policach, „Sprawozdania z działalności CUS w Policach za rok 2024”, CUS Police 2025

Informacji o stanie regionu w wielu aspektach dostarcza także Strategia Rozwoju Województwa, która zawiera obszerną część diagnostyczną. Zweryfikowana w niej sytuacja z obszaru życia społeczeństwa sklasyfikowana została jako słaba strona i zagrożenie dla rozwoju województwa. Wskazano:

- słabe strony:
 - aktywność zawodowa mieszkańców i nieadekwatna do potrzeb rynku pracy oferta edukacyjna w obszarze szkolnictwa zawodowego,
 - poczucie tożsamości społeczności lokalnych,
 - kryzys funkcji rodziny i problemy demograficzne, zwłaszcza w rdzeniach miast i na obszarach wiejskich;
 - niezadowalająca jakość życia i relatywnie wysoki poziom bezrobocia na obszarach wiejskich,
- zagrożenia:
 - pogłębianie się niekorzystnych zmian w strukturze demograficznej społeczeństwa; wzrost wskaźnika obciążenia demograficznego.

Jako cele rozwojowe dla województwa w dokumencie strategii uwzględniono aspekt społeczny wskazując „I Cel Strategiczny - otwarta społeczność. Świadomi mieszkańcy i zaangażowane społeczności - otwarte i przygotowane na wyzwania przyszłości.” W jego zakresie wyznaczono cele kierunkowe: 1.1 Wzmocnienie potencjału demograficznego i funkcji rodziny, 1.2 Włączenie społeczne i zapewnienie szans rozwojowych wszystkim mieszkańcom regionu, 1.3 Rozwój wspólnotowości i tworzenie kapitału społecznego¹².

Wykres 1. Liczba ludności z podziałem na płeć wraz z porównaniem w skali kraju (dane dla roku 2023)

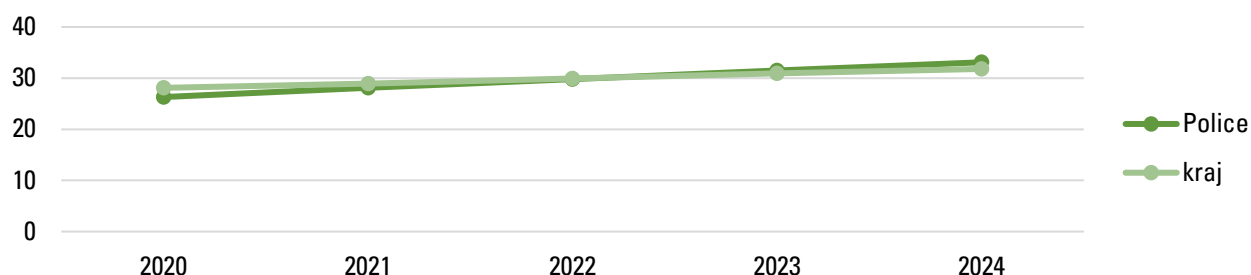
Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

W strukturze ludności według płci przeważają kobiety, co odpowiada strukturze ludności w kraju. Sama liczba ludności na przestrzeni ostatnich lat ulega niewielkim zmianom i są one tożsame z zachodzącymi w skali kraju.

Tabela 3. Wskaźnik obciążenia demograficznego osobami starszymi

	2020	2021	2022	2023	2024
Gmina Police	26,3	28,1	29,8	31,5	33,1
kraj	28,1	28,9	29,9	30,9	31,8

¹² Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego, „Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2030”, Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego, Szczecin 2019

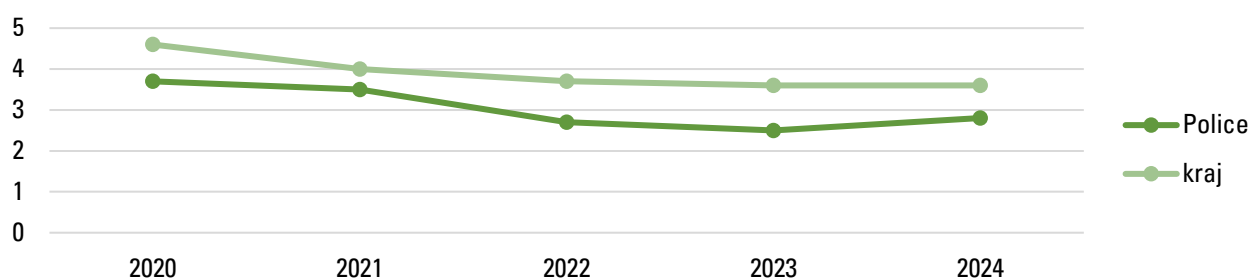

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Wskaźnik obciążenia demograficznego osobami starszymi wskazuje na przyspieszające starzenie się społeczeństwa. Dynamika zmian w Gminie Police jest większa niż w kraju, a w ostatnich badanych okresach wartość wskaźnika w Gminie Police była wyższa niż w kraju. Oznacza to, że odsetek osób starszych w społeczeństwie rośnie szybciej niż w kraju. Aspekt ten jest negatywny, ponieważ świadczy o relatywnie większych wyzwaniach związanych z potrzebami społecznymi w najbliższych latach. Należy wskazać, że różnica ta jest często spotykana w gminach wiejskich i miejsko-wiejskich.

Tabela 4. Stopa bezrobocia - odsetek osób bezrobotnych w przeliczeniu na osoby w wieku produkcyjnym

	2020	2021	2022	2023	2024
Gmina Police	3,7	3,5	2,7	2,5	2,8
kraj	4,6	4,0	3,7	3,6	3,6

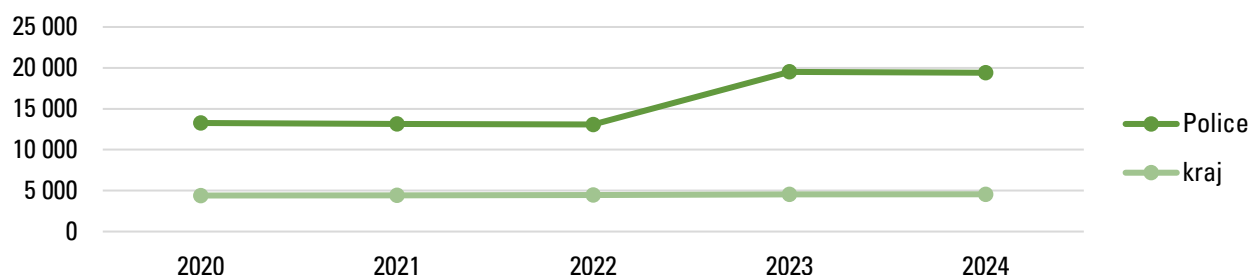

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Stopa bezrobocia rejestrowanego w badanym okresie wykazuje przeważnie trend malejący w Gminie Police i kraju z wyjątkiem okresu pandemii COVID-19. Wielkość utrzymuje się na poziomie bezrobocia frykcyjnego, które jest normalnym zjawiskiem w gospodarce. W związku z tym w najbliższych latach nie należy oczekiwać dalszego spadku wartości wskaźnika, a samo bezrobocie, zwłaszcza krótkookresowe, nie powinno stanowić wyzwania dla lokalnej gospodarki.

Tabela 5. Wskaźnik liczby ludność na 1 placówkę biblioteczną (łącznie z punktami bibliotecznymi ujętymi zgodnie z siedzibą jednostki macierzystej)

	2020	2021	2022	2023	2024
Gmina Police	13 266	13 166	13 088	19 511	19 425
kraj	4 404	4 441	4 473	4 523	4 555

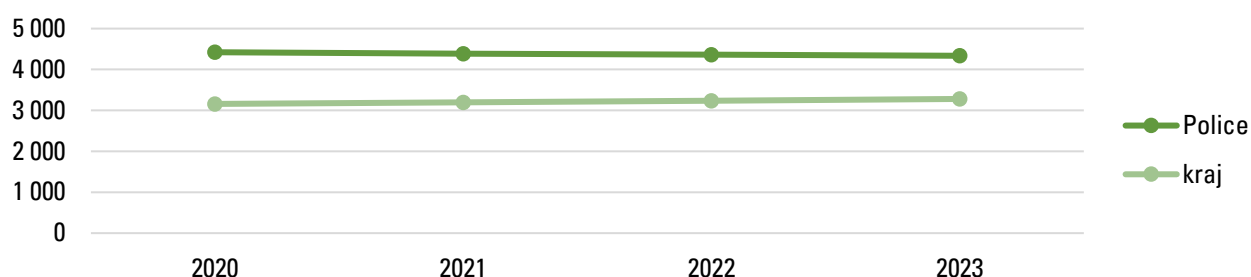

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Wskaźnik dla Gminy Police w badanym okresie uległ znaczącej zmianie w 2023 r. Jego wartość jest znacznie wyższa niż w kraju. Pod względem księgozbioru zasoby w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców są większe w kraju (5 808,3 wolumenu) niż w Gminie Police (1 880,8 wolumenu). Dane wskazują na mniejszy dostęp do środka kultury, jakim jest biblioteka.

Tabela 6. Wskaźnik liczby mieszkańców przypadających na jedną aptekę

	2020	2021	2022	2023	2024
Gmina Police	4 422	4 389	4 363	4 336	bd
kraj	3 159	3 195	3 240	3 280	bd

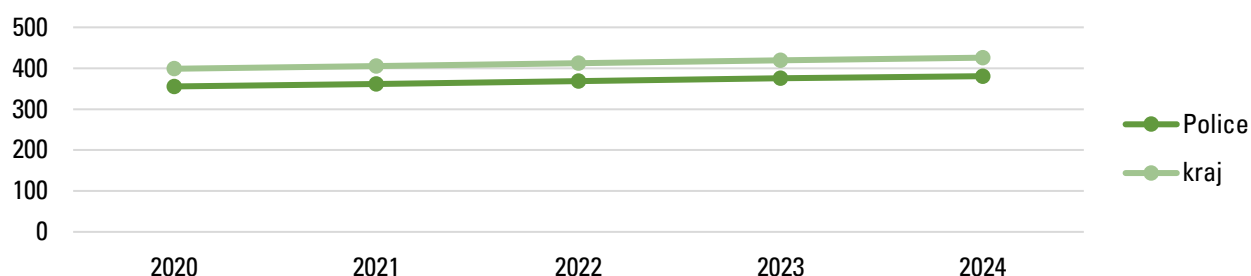

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Wartość wskaźnika w badanym okresie wykazuje niewielkie zmiany, a wartość w kraju jest niższa niż w Gminie Police. Świadczy to o relatywnie gorszej dostępności aptek, a co za tym idzie, mniejszej dostępności usług z obszaru ochrony zdrowia w Gminie Police.

Tabela 7. Wskaźnik liczby mieszkań na 1 000 mieszkańców

	2020	2021	2022	2023	2024
Gmina Police	355,6	361,6	368,2	375,5	380,6
kraj	398,8	405,2	412,4	419,3	425,9

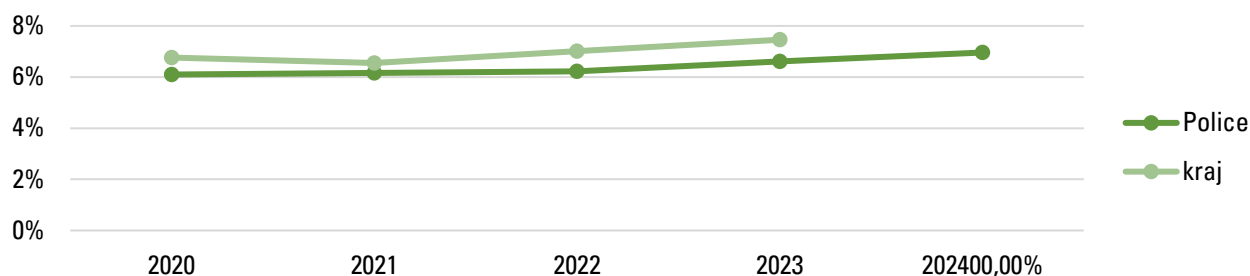

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Wskaźnik wykazuje trend wzrostowy o zróżnicowanej dynamice w całym okresie. Zmiany na szczeblu Gminy Police i kraju są zbliżone, a liczba mieszkań w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców jest wyższa w kraju. Świadczy to o relatywnie gorszej sytuacji mieszkaniowej w Gminie Police.

Tabela 8. Wskaźnik liczby wypłacanych dodatków mieszkaniowych w przeliczeniu na liczbę mieszkańców

	2020	2021	2022	2023	2024
Gmina Police	6,10%	6,16%	6,22%	6,61%	6,96%
kraj	6,76%	6,55%	7,01%	7,46%	bd

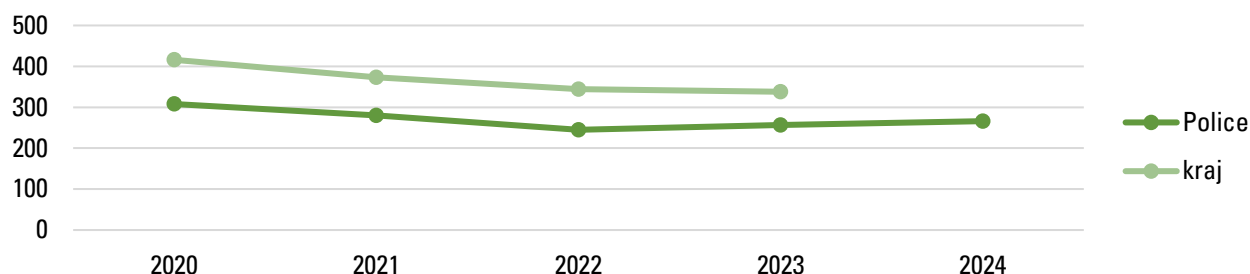

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Odsetek mieszkańców korzystających z dodatku mieszkaniowego wykazuje przeważnie trend wzrostowy, a wartość w Gminie Police jest niższa niż w kraju. Świadczy to o zmniejszającej się liczbie osób zmagających się z problemami lokalowymi oraz stosunkowo niewielkiej skali problemu. Jednocześnie wysokość zarówno samych dodatków, jak i ich łącznej wartości wzrasta z roku na rok.

Tabela 9. Wskaźnik liczby beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej na 10 000 ludności

	2020	2021	2022	2023	2024
Gmina Police	308	280	245	257	266
kraj	416	373	344	338	bd

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Wskaźnik w badanym okresie wykazywał przeważnie trend spadkowy i wynika z poprawy sytuacji finansowej. Trend zmian jest taki sam w obu badanych jednostkach, a wartość jest wyższa dla kraju. Wskazuje to na istnienie relatywnie mniejszych potrzeb z zakresu pomocy społecznej w Gminie Police. Jednocześnie należy zauważyć, że wzrasta liczba spraw trudnych.

Badanie technikami ilościowymi

W niniejszym rozdziale zostały przedstawione wyniki z badania PAPI/CAWI przeprowadzonego wśród mieszkańców. Ich zaprezentowanie ma formę tabelaryczną i graficzną.

		nominalnie	%
1. Płeć:	kobieta	559	53,24%

mężczyzna	491	46,76%
-----------	-----	--------

W badaniu wzięło udział nieco więcej kobiet. Struktura respondentów pod względem danej cechy odpowiada strukturze mieszkańców.

		nominalnie	%
2. Wiek:	18-24 lata	121	11,52%
	25-34 lata	157	14,95%
	35-44 lata	205	19,52%
	45-54 lata	190	18,10%
	55-64 lata	188	17,90%
	65 lat i powyżej	189	18,00%

W badaniu wzięła udział grupa respondentów zdywersyfikowana pod względem wieku. Struktura respondentów pod względem danej cechy odpowiada strukturze mieszkańców.

		nominalnie	%
3. Wykształcenie:	podstawowe i gimnazjalne	14	1,33%
	zasadnicze zawodowe	71	6,76%
	średnie	167	15,90%
	policealne	156	14,86%
	wyższe	642	61,14%

W badaniu wzięła udział grupa respondentów zróżnicowana pod względem wykształcenia, co wskazuje na pochodzenie z różnych środowisk. Największą grupę stanowiły osoby posiadające wykształcenie wyższe.

		nominalnie	%
4. Stan cywilny:	zamężna/zonaty	786	74,86%
	panna/kawaler	113	10,76%
	rozwidziona/rozwidziony	92	8,76%
	w związku nieformalnym	36	3,43%
	wdowa/wdowiec	23	2,19%

W badaniu wzięła udział grupa respondentów zróżnicowana pod względem stanu cywilnego, jednak znacząco przeważają osoby zamężne.

		nominalnie	%
5. Liczba dzieci (do lat 18) zamieszkująca gospodarstwo domowe:	brak	384	36,57%
	1	322	30,67%
	2	241	22,95%
	3 i więcej	103	9,81%

W badaniu wzięła udział grupa respondentów zróżnicowana pod względem liczby dzieci zamieszkującej gospodarstwo domowe. Osoby żyjące w gospodarstwie domowym, gdzie znajduje się co najmniej jedno dziecko stanowiły 63,43% respondentów.

		nominalnie	%
6. Sytuacja ekonomiczna gospodarstwa domowego:	bardzo dobra	89	8,48%
	dobra	651	62,00%
	przeciętna	227	21,62%
	zła	54	5,14%
	bardzo zła	17	1,62%
	nie chcę odpowiadać	12	1,14%

W badaniu wzięła udział grupa respondentów zróżnicowana pod względem sytuacji ekonomicznej gospodarstwa domowego. Blisko ¾ respondentów ocenia swoją sytuację dobrze lub bardzo dobrze (70,48%), a jedynie nieznaczna część (6,78%) ocenia ją źle lub bardzo źle.

		nominalnie	%
7. Status zawodowy ¹³ :	uczeń/student	51	4,86%
	pracownik fizyczny	125	11,90%
	pracownik umysłowy	495	47,14%
	przedsiębiorca	66	6,29%
	rolnik	47	4,48%
	emeryt/rencista	212	20,19%
	bezrobotny	23	2,19%
	inne	31	2,95%

W badaniu wzięła udział grupa respondentów zróżnicowana pod względem statusu zawodowego. Największą grupę stanowiącą prawie połowę respondentów były osoby pracujące umysłowo.

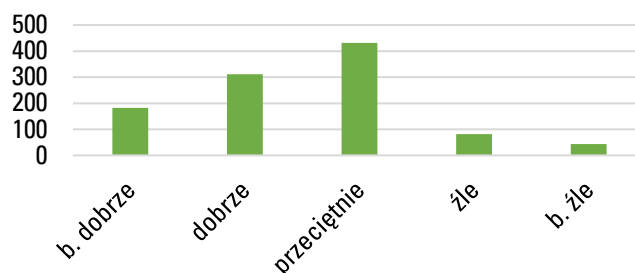
		nominalnie	%
8. Zamieszkiwana miejscowość w gminie:	m. Police	720	68,57%
	Dębostów	13	1,24%
	Drogoradz	17	1,62%
	Niekończycza	20	1,90%
	Pilchowo	54	5,14%
	Przęsocin	22	2,10%
	Siedlice	12	1,14%
	Tanowo	45	4,29%
	Tatynia	31	2,95%
	Trzebież	61	5,81%
	Trzeszczyn	18	1,71%
	Uniemyśl	21	2,00%
	Wieńkowo	16	1,52%

W badaniu wzięła udział grupa respondentów zróżnicowana pod względem miejscowości zamieszkania. Struktura respondentów pod względem danej cechy odpowiada strukturze mieszkańców, przy czym liczebność dla poszczególnych miejscowości jest zbyt mała, aby uznać ją za reprezentatywną. Z tego względu niezbędne jest uzupełnienie pozyskanych danych informacjami jakościowymi.

Usługi społeczne

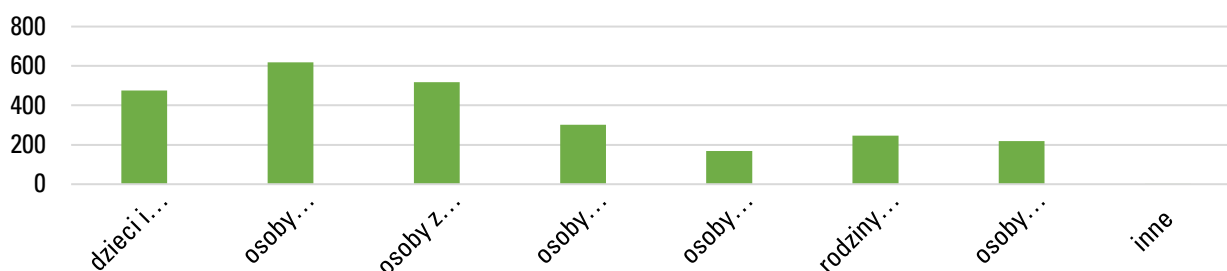
		nominalnie	%
9. W jakim stopniu zna Pan/i aspekt usług społecznych – np. rodzaje działań, odbiorcy:	bardzo dobrze	182	17,33%
	dobrze	311	29,62%
	przeciętnie	432	41,14%
	źle	82	7,81%
	bardzo źle	43	4,10%

¹³ W odpowiedzi na pytanie uwzględniono wiedzący status zawodowy.

Mieszkańcy oceniają znajomość usług społecznych przeważnie dobrze i przeciętnie. Odsetek mieszkańców oceniających wiedzę źle lub bardzo źle jest niewielki (11,91%), jednak wskazuje na możliwe do podjęcia działania zwiększające wiedzę o usługach społecznych. Powinny być skierowane do osób stanowiących największy odsetek osób udzielających tej odpowiedzi – osób młodych do 24 roku życia.

		nominalnie	%
10. Które z grup społecznych w gminie wymagają w Pana/i ocenie największego wsparcia:	dzieci i młodzież	476	18,67%
	osoby starsze	618	24,24%
	osoby z niepełnosprawnościami	518	20,32%
	osoby samotne	302	11,85%
	osoby bezrobotne	169	6,63%
	rodziny wielodzietne/niepełne/dysfunkcyjne	246	9,65%
	osoby bezdomne	219	8,59%
	inne: rodzice osób niepełnosprawnych	1	0,04%

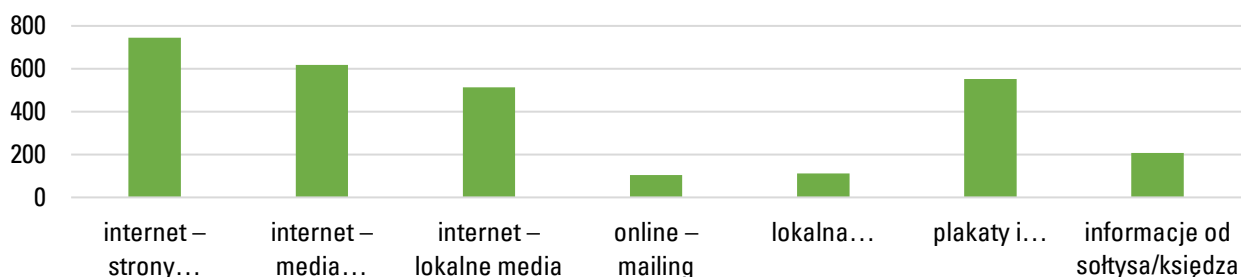
W opinii mieszkańców do grup wymagających największego wsparcia należą osoby starsze, osoby z niepełnosprawnościami, dzieci i młodzież oraz osoby samotne. Wskazania te stanowią łącznie prawie ¼ wszystkich udzielonych odpowiedzi. Analiza struktury odpowiedzi wskazuje, że osoby w dużej mierze udzielały odpowiedzi popierających wsparcie grupy do której przynależą, w szczególności w przypadku osób starszych.

		nominalnie	%
11. Czy wie Pan/i skąd czerpać informacje o usługach społecznych:	tak	763	72,67%
	nie	287	27,33%

Mieszkańcy w większości wskazują na posiadanie wiedzy o źródłach informacji na temat usług społecznych, jednak grono respondentów nieposiadających wiedzy na ten temat jest stosunkowo duże i stanowi ponad ¼ odpowiedzi. Uwzględniając przeważnie dobrą znajomość usług społecznych (pytanie nr 9) należy wskazać na potrzebę utworzenia jednego, powszechnie znanego miejsca dysponującego kompleksowymi informacjami w zakresie usług społecznych. Miejszem tym ze względu na pełnione funkcje powinien być lokalny CUS w Policach.

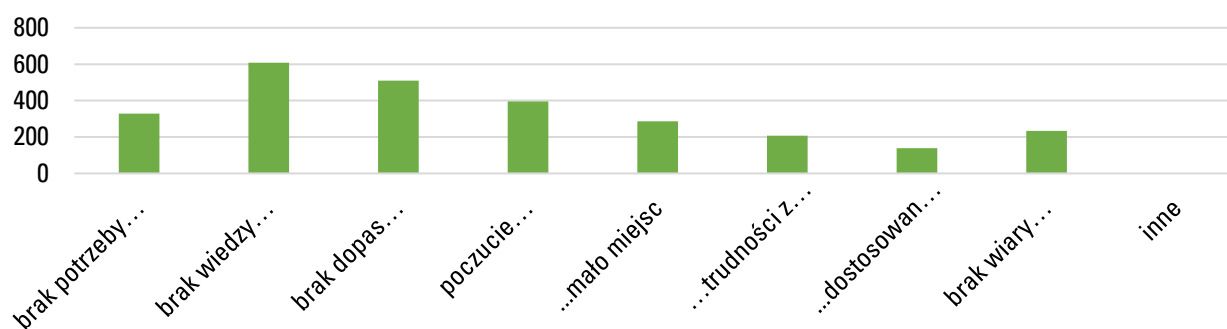
		nominalnie	%
12. Jakimi kanałami chciałby/aby Pan/i być	internet – strony internetowe np. gminy, CUS	745	26,11%
	internet – media społecznościowe np. Urzędu Gminy, CUS, grupy lokalne	618	21,66%

informowana o usługach społecznych w gminie:	internet – lokalne media	513	17,98%
	online – mailing	104	3,65%
	lokalna prasa drukowana	112	3,93%
	plakaty i ulotki w miejscach publicznych	553	19,38%
	informacje od sołtysa/księdza	208	7,29%

Mieszkańcy jako preferowane kanały komunikacji w zakresie usług społecznych wskazują przede wszystkim na kanały online (69,4%). Zauważalne jest jednak zróżnicowanie preferencji w zależności od wieku respondentów. Osoby powyżej 55 roku życia wskazywały częściej na tradycyjne kanały komunikacji. Różnicę można również dostrzec w przypadku miejsca zamieszkania z uwzględnieniem podziału na teren miejski i wiejski. Mieszkańcy obszaru wiejskiego stanowili ponad ¾ osób wskazujących na pozyskanie informacji od sołtysa/księdza.

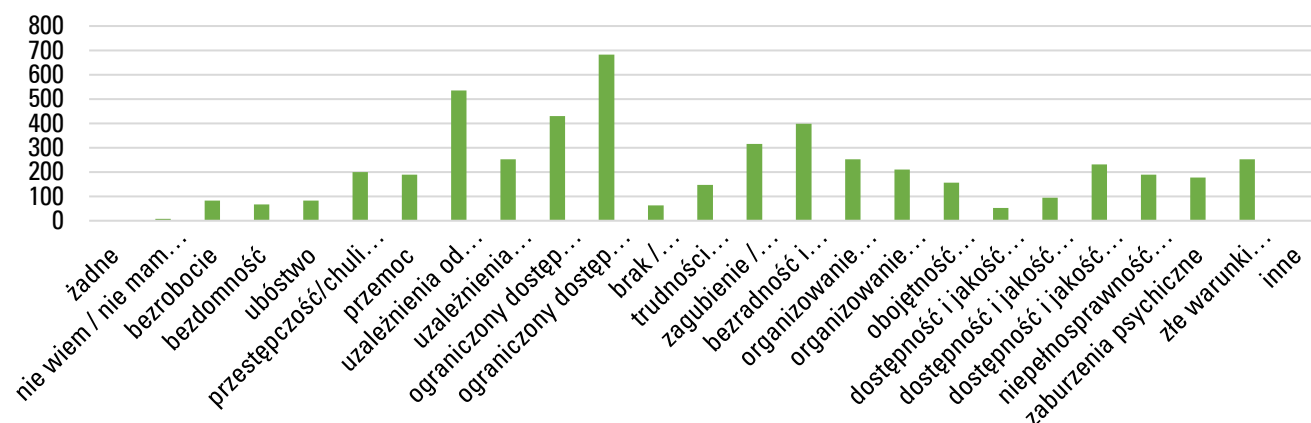
		nominalnie	%
13. Jakie są w Pana/i opinii kluczowe powody braku korzystania z usług społecznych:	brak potrzeby korzystania z usług	328	12,10%
	brak wiedzy/informacji o dostępnych usługach	609	22,46%
	brak dopasowania oferty do potrzeb	510	18,81%
	poczucie wstydu/stygmatyzacja związana z korzystaniem z pomocy społecznej	396	14,61%
	ograniczona dostępność usług – mało miejsc	287	10,59%
	ograniczona dostępność usług – trudności z dojazdem	208	7,67%
	ograniczona dostępność usług – dostosowanie do potrzeb osób z niepełnosprawnościami	138	5,09%
	brak wiary we własne możliwości zmiany sytuacji/brak motywacji do szukania pomocy	234	8,63%
	inne: kryteria dochodowe	1	0,04%

Do kluczowych powodów braku korzystania z usług społecznych należy: brak wiedzy/informacji o dostępnych usługach, brak dopasowania oferty do potrzeb i poczucie wstydu/stygmatyzacja związana z korzystaniem z pomocy społecznej (ponad 50% wskazań). Udzielone odpowiedzi świadczą o potrzebie rozpowszechniania wśród mieszkańców wiedzy o usługach społecznych i niezbędnej cyklicznej weryfikacji ich potrzeb. Jednocześnie ważne jest budowanie społecznej świadomości i zrozumienia w zakresie potrzeby wsparcia. Działania te są zgodne z ideą CUS, które ma być w mniejszej mierze kojarzone z pomocą świadczoną ze względu na np. niezaradność życiową.

Aspekt ograniczonej dostępności usług, uwzględniając pozyskane dane jakościowe, w szczególności dotyczy braku dogodnego miejsca dla inicjatyw społecznych (świetlica).

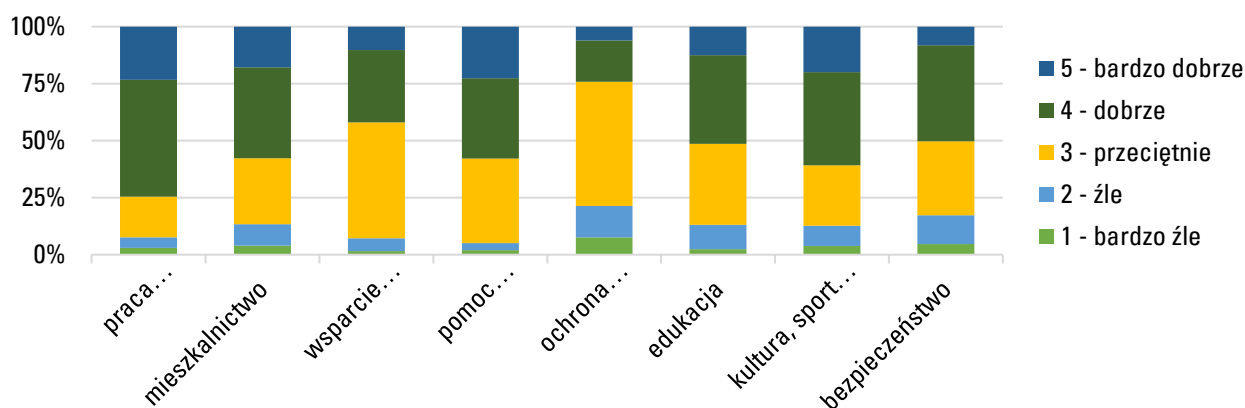
		nominalnie	%
14. Które z wymienionych problemów społecznych w gminie uważa Pan/i za kluczowe i wymagające podjęcia natychmiastowych działań:	żadne	0	0,00%
	nie wiem / nie mam zdania	8	0,16%
	bezrobocie	83	1,64%
	bezdolność	67	1,32%
	ubóstwo	83	1,64%
	przestępczość/chuligaństwo	200	3,94%
	przemoc	189	3,73%
	uzależnienia od substancji psychoaktywnych (np. alkoholu, narkotyków)	535	10,55%
	uzależnienia behawioralne (np. od hazardu, Internetu, korzystania z urządzeń elektronicznych)	252	4,97%
	ograniczony dostęp do służby zdrowia	430	8,48%
	ograniczony dostęp do pomocy specjalistycznej, m.in. psychoterapii dorosłych, psychiatrii dziecięcej, terapii rodzinnej	682	13,45%
	brak / niedostateczny rozwój transportu publicznego	63	1,24%
	trudności opiekuńczo-wychowawcze rodziców	147	2,90%
	zagubienie / trudności życiowe dzieci i młodzieży	315	6,21%
	bezzadność i niesamodzielność osób starszych	399	7,87%
	organizowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży	252	4,97%
	organizowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla seniorów	210	4,14%
	obojętność rodziców wobec dzieci	156	3,08%
	dostępność i jakość żłobków i przedszkoli	53	1,05%
	dostępność i jakość edukacji dla dzieci i młodzieży	95	1,87%
	dostępność i jakość usług ochrony zdrowia	231	4,56%
	niepełnosprawność i/lub długotrwała lub ciężka choroba	189	3,73%
	zaburzenia psychiczne	178	3,51%
	złe warunki mieszkaniowe	252	4,97%
	inne: korupcja samorządowa	1	0,02%

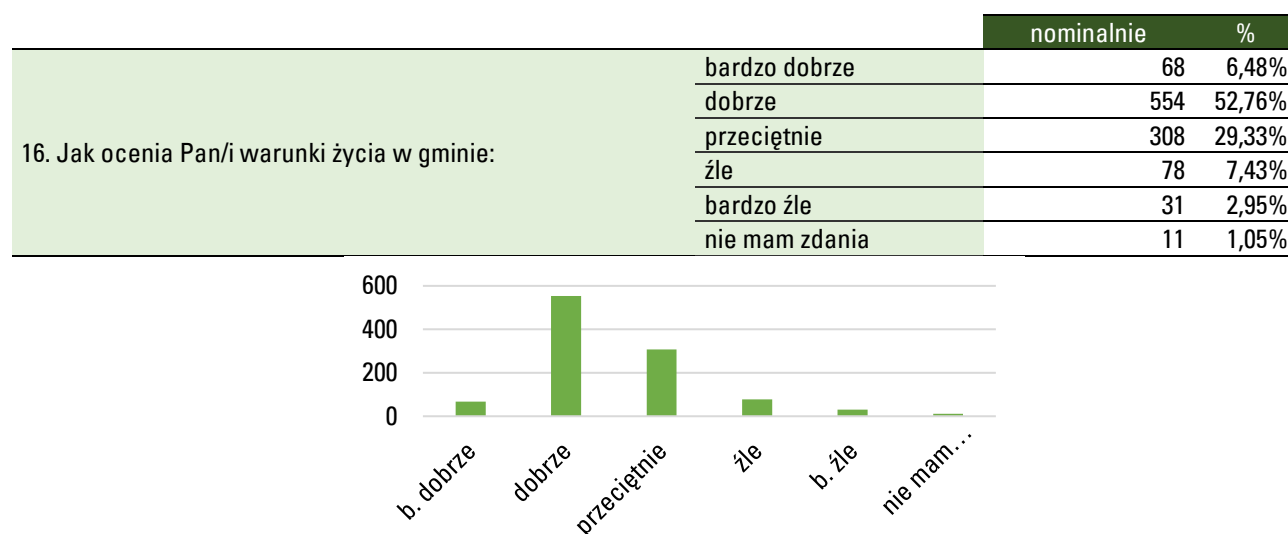
Do kluczowych problemów społecznych w Gminie Police mieszkańcy zaliczają: ograniczony dostęp do pomocy specjalistycznej, uzależnienia od substancji psychoaktywnych, ograniczony dostęp do służby zdrowia, bezzadność i niesamodzielność osób starszych, zagubienie / trudności życiowe dzieci i młodzieży (46,56%). Na pozostałe problemy dokonano mniej niż 5% wskazań. Wskaźnik średniej liczby wskazań przypadającej na jednego respondenta wynosi 4,83 odpowiedzi (21% kafeerii), co stanowi relatywnie niewielką intensywność.

Życie w Gminie Police

		nominalnie	%
15. Jak ogólnie ocenia Pan/i swój poziom zadowolenia z życia w gminie w następujących kontekstach:	praca zawodowa	bardzo dobrze	187 17,81%
		dobrze	412 39,24%
		przeciętnie	143 13,62%
		źle	37 3,52%
		bardzo źle	24 2,29%
		nie mam zdania	247 23,52%
	mieszkalnictwo	bardzo dobrze	186 17,71%
		dobrze	417 39,71%
		przeciętnie	302 28,76%
		źle	97 9,24%
		bardzo źle	42 4,00%
		nie mam zdania	6 0,57%
	wsparcie rodzin przez gminę	bardzo dobrze	80 7,62%
		dobrze	247 23,52%
		przeciętnie	396 37,71%
		źle	44 4,19%
		bardzo źle	12 1,14%
		nie mam zdania	271 25,81%
	pomoc społeczna	bardzo dobrze	154 14,67%
		dobrze	241 22,95%
		przeciętnie	253 24,10%
		źle	21 2,00%
		bardzo źle	14 1,33%
		nie mam zdania	367 34,95%
	ochrona zdrowia	bardzo dobrze	63 6,00%
		dobrze	187 17,81%
		przeciętnie	563 53,62%
		źle	143 13,62%
		bardzo źle	78 7,43%
		nie mam zdania	16 1,52%
	edukacja	bardzo dobrze	101 9,62%
		dobrze	315 30,00%
		przeciętnie	287 27,33%
		źle	87 8,29%
		bardzo źle	19 1,81%
		nie mam zdania	241 22,95%
	kultura, sport i czas wolny	bardzo dobrze	186 17,71%
		dobrze	381 36,29%
		przeciętnie	247 23,52%
		źle	83 7,90%
		bardzo źle	35 3,33%
		nie mam zdania	118 11,24%
	bezpieczeństwo	bardzo dobrze	85 8,10%
		dobrze	436 41,52%
		przeciętnie	337 32,10%
		źle	131 12,48%
		bardzo źle	48 4,57%
		nie mam zdania	13 1,24%

W ocenie mieszkańców poszczególne aspekty życia są zróżnicowane pod względem zadowolenia, a zaczynając od najlepszych kolejno jest to: praca; kultura, sport i czas wolny; mieszkalnictwo, pomoc społeczna, edukacja, bezpieczeństwo, wsparcie rodzin przez Gminę, ochrona zdrowia. W ujęciu ogólnym ocenę wszystkich aspektów należy uznać za dobrą i przeciętną. Najwyższy odsetek złych ocen dotyczy ochrony zdrowia, który jest aspektem w dużej mierze niezależnym od władz lokalnych. Kolejnym najgorzej ocenianym aspektem było bezpieczeństwo, przy czym przeprowadzane badania jakościowe nie wskazały tego problemu jako wiodącego, a przestępczość/chuligaństwo zostało ocenione jako problem społeczny o niewielkim nasileniu (pytanie nr 14). Aspekt ten może natomiast częściowo wynikać i być nasilony ze względu na niestabilną sytuację migracyjną, w szczególności w regionie przygranicznym.

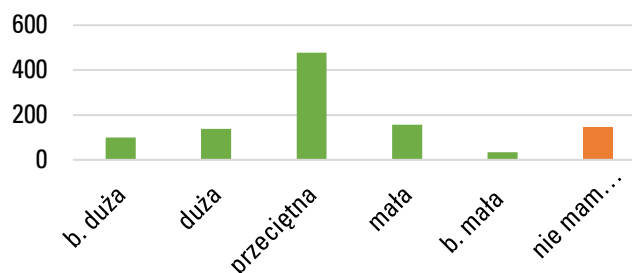

Mieszkańcy oceniają warunki życia w Gminie Police przeważnie jako dobre i przeciętne. Źle lub bardzo źle ocenia je niewielki odsetek mieszkańców (10,38%). Wskazań tych dokonali w szczególności osoby o wykształceniu poniżej średniego oraz oceniające sytuację gospodarstwa domowego jako złą lub bardzo złą. Udzielone odpowiedzi wskazują na dobre warunki życia, które mogą jednak ulec poprawie w szczególności względem kluczowych grup społecznych wykazujących niezadowolenie.

Problem bezdomności

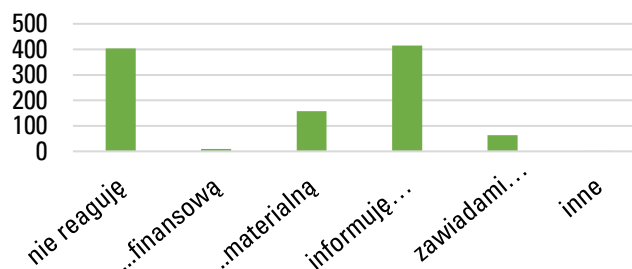
		nominalnie	%
17. Jak ocenia Pan/i skalę problemu bezdomności w gminie:	bardzo duża	100	9,52%

	duża	138	13,14%
	przeciętna	477	45,43%
	mała	156	14,86%
	bardzo mała	34	3,24%
	nie mam zdania	145	13,81%

Skala bezdomności w Gminie Police jest oceniana przeważnie przeciętnie. Analiza danych zastanych i jakościowych wskazuje, że problem ten nasila się w ostatnich latach i budzi duże obawy społeczne w środowiskach, w których występuje. Samo pochodzenie problemu jest złożone i często powiązane z innymi problemami społecznymi takimi jak alkoholizm, bezrobocie, czy ubóstwo. Stosunkowo duży odsetek respondentów nie udzielił odpowiedzi, co może wynikać z braku spotkania się z problemem bezdomności lub brakiem własnych obserwacji problemu.

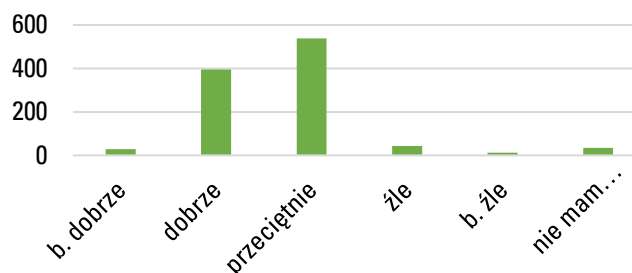
		nominalnie	%
18. Jak zazwyczaj reaguje Pan/i widząc osobę bezdomną:	nie reaguję	404	38,48%
	oferuję pomoc finansową	9	0,86%
	oferuję pomoc materialną (np. koc, ubranie)	157	14,95%
	informuję o możliwości uzyskania pomocy (np. w CUS)	415	39,52%
	zawiadamiam lokalną instytucję (np. Urząd Gminy, CUS)	63	6,00%
	inne: wzywam policję / straż	2	0,19%

Ponad 1/3 mieszkańców nie reaguje w żaden sposób na widok osoby bezdomnej. Najczęściej podejmowanymi działaniami jest informacja o możliwości uzyskania wsparcia i pomoc materialna. Ze względu na przeważnie przeciętną znajomość form pomocy społecznej (pytanie nr 9) i duży odsetek osób niemających wiedzy o źródłach informacji w tym zakresie (pytanie nr 11) działania te powinny być możliwie rozpowszechniane wśród mieszkańców.

Wsparcie rodziny i polityka prorodzinna

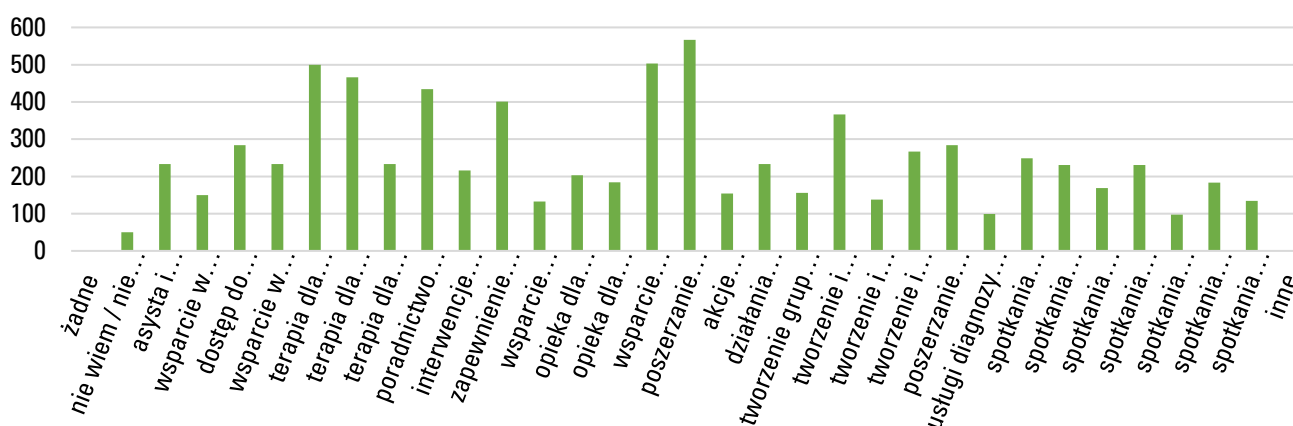
		nominalnie	%
19. Jak ocenia Pan/i sytuację rodzin w gminie:	bardzo dobrze	28	2,67%
	dobrze	395	37,62%
	przeciętnie	538	51,24%
	źle	43	4,10%
	bardzo źle	12	1,14%
	nie mam zdania	34	3,24%

Mieszkańcy oceniają sytuację rodzin w Gminie Police przeważnie jako przeciętną i dobrą. Odsetek osób oceniających sytuację rodzin jako złą lub bardzo złą jest niewielki (4,38%). Udzielone odpowiedzi świadczą o dobrym poziomie wsparcia. Z danych jakościowych wynika, że pomoc skierowana do rodzin jest wystarczająca, jednak należy podjąć działania zwiększające jej efektywność i adekwatność względem rzeczywistych potrzeb. Uczestnicy badania wskazali bowiem na częste pogłębiane dysfunkcji społecznych ze względu na uzyskiwane wsparcie (zwłaszcza finansowe) i chęć jego zwiększania.

		nominalnie	%
20. Na które z wymienionych usług społecznych dedykowanych rodzinom zapotrzebowanie w gminie jest w Pana/i opinii największe:	żadne	0	0,00%
	nie wiem / nie mam zdania	50	0,64%
	asysta i doradztwo dla rodzin	233	2,99%
	wsparcie w dożywianiu	150	1,93%
	dostęp do prawnika	284	3,65%
	wsparcie w załatwianiu spraw urzędowych	233	2,99%
	terapia dla dzieci i młodzieży	500	6,43%
	terapia dla dorosłych	466	5,99%
	terapia dla małżonków	233	2,99%
	poradnictwo dla rodzin w zakresie problemów opiekuńczych i wychowawczych	434	5,58%
	interwencje kryzysowe	216	2,78%
	zapewnienie schronienia osobom doznającym przemocy	401	5,15%
	wsparcie finansowe rodzin	133	1,71%
	opieka dla dzieci w żłobkach	203	2,61%
	opieka dla dzieci w przedszkolach	184	2,36%
	wsparcie specjalistyczne dla dzieci (pedagog, logopeda itp.)	503	6,46%
	poszerzanie oferty ochrony zdrowia (nowe poradnie specjalistyczne)	567	7,29%
	akcje profilaktyczne w obszarze zdrowia	154	1,98%
	działania profilaktyczne dla rodzin w zakresie uzależnień, przemocy	233	2,99%
	tworzenie grup wsparcia	156	2,00%
	tworzenie i udostępnianie mieszkań socjalnych	366	4,70%
	tworzenie i udostępnianie mieszkań treningowych dla rodzin korzystających z pieczy zastępczej	138	1,77%
	tworzenie i wspieranie rodzin zastępczych	267	3,43%
	poszerzanie oferty spędzania czasu wolnego	284	3,65%
	usługi diagnozy sytuacji w rodzinie i przygotowania oferty niezbędnego wsparcia	99	1,27%
	spotkania edukacyjne/informacyjne o tematyce rozumienia uczuć/emocji dzieci i młodzieży	249	3,20%
	spotkania edukacyjne/informacyjne o tematyce problemów wychowawczych	231	2,97%
	spotkania edukacyjne/informacyjne o tematyce rozwojowej dzieci i młodzieży	169	2,17%

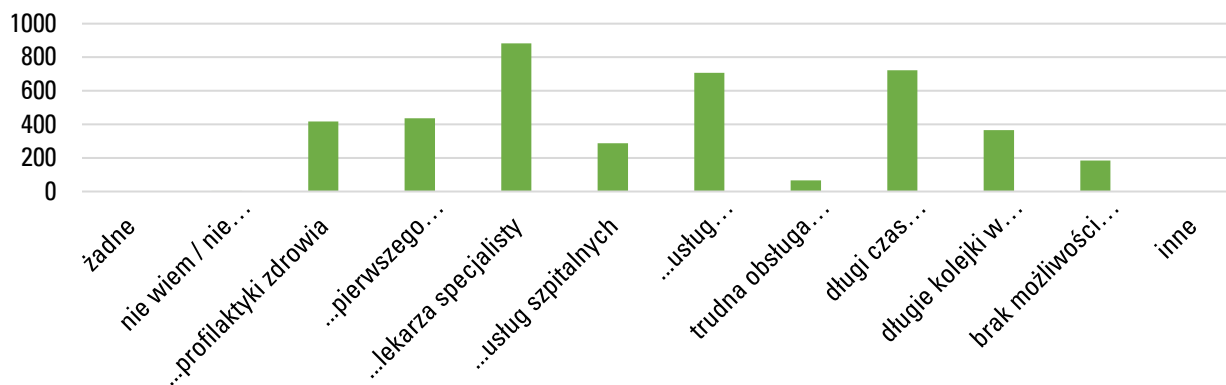
spotkania edukacyjne/informacyjne o tematyce wsparcia dzieci w radzeniu sobie z problemami rówieśniczymi	231	2,97%
spotkania edukacyjne/informacyjne o tematyce równowagi w życiu codziennym (work-life balance)	97	1,25%
spotkania edukacyjne/informacyjne o tematyce organizacji czasu wolnego dzieci i młodzieży	183	2,35%
spotkania edukacyjne/informacyjne o tematyce organizacji życia rodziny	134	1,72%
inne: punkt rehabilitacyjny z krótkimi terminami oczekiwania	1	0,01%

W opinii mieszkańców największe zapotrzebowanie usług dla rodzin obejmuje: poszerzanie oferty ochrony zdrowia, wsparcie specjalistyczne dla dzieci, terapię dla dzieci i młodzieży, terapię dla dorosłych, poradnictwo dla rodzin w zakresie problemów opiekuńczych i wychowawczych, zapewnienie schronienia osobom doznającym przemocy (powyżej 1/3 respondentów dostrzegająca potrzebę). Średnia liczba wskazań dokonana przez jednego respondenta wynosi 7,78 (25,93% kafeterii), co świadczy o umiarkowanym zapotrzebowaniu na usługi skierowane do rodzin. Analizując kluczowe wskazania form wsparcia można zauważyć, że odnoszą się one do niematerialnej formy głównie w zakresie problemów wychowawczych i zdrowia psychicznego.

Promocja i ochrona zdrowia

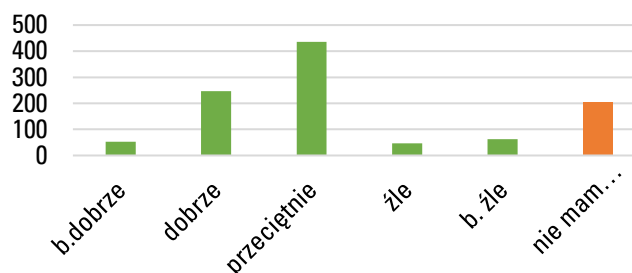
		nominalnie	%
21. Które z wymienionych problemów systemu ochrony zdrowia uważa Pan/i za kluczowe i wymagające podjęcia natychmiastowych działań:	żadne	0	0,00%
	nie wiem / nie mam zdania	3	0,07%
	dostępność i jakość usług profilaktyki zdrowia	417	10,23%
	dostępność i jakość usług lekarza pierwszego kontaktu	436	10,70%
	dostępność i jakość usług lekarza specjalisty	883	21,67%
	dostępność i jakość usług szpitalnych	287	7,04%
	dostępność i jakość usług rehabilitacyjnych	707	17,35%
	trudna obsługa przez teleporady	67	1,64%
	długi czas oczekiwania na termin wizyty	723	17,74%
	długie kolejki w dniu wizyty	366	8,98%
	brak możliwości przeprowadzenia badań diagnostycznych	185	4,54%
	inne: zanieczyszczenie powietrza i hałas z fabryki polipropylenu	1	0,02%

Średnia liczba wskazań dokonana przez jednego respondenta wynosi 3,89 (38,9% kafeiterii), co świadczy o dużym nasileniu problemów w obszarze, zwłaszcza w porównaniu do np. ogółu problemów społecznych. Liczba wskazań rosła wraz ze wzrostem wieku respondentów. W opinii mieszkańców kluczowe problemy systemu ochrony zdrowia obejmują: dostępność i jakość usług lekarza specjalisty, długi czas oczekiwania na termin wizyty, dostępność i jakość usług rehabilitacyjnych, dostępność i jakość usług lekarza pierwszego kontaktu, dostępność i jakość usług profilaktyki zdrowia, długie kolejki w dniu wizyty (powyżej 1/3 respondentów dostrzegająca problem). Z tego pierwsze trzy były szczególnie często wskazywane. Ze względu na ponadlokalne uwarunkowania w zakresie ochrony zdrowia w ramach działalności CUS w Policach nie jest możliwe podjęcie działań względem wszystkich wskazywanych problemów.

Wsparcie osób starszych i osób z niepełnosprawnościami

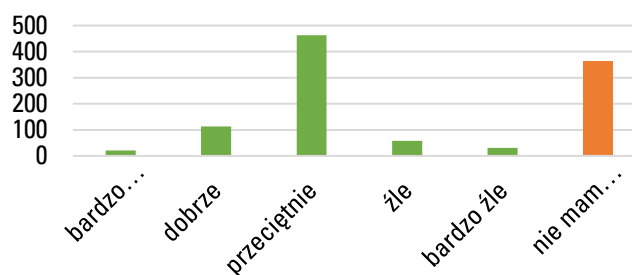
		nominalnie	%
22. Jak ocenia Pan/i wsparcie osób starszych w gminie:	bardzo dobrze	53	5,05%
	dobrze	247	23,52%
	przeciętnie	436	41,52%
	źle	46	4,38%
	bardzo źle	63	6,00%
	nie mam zdania	205	19,52%

W ocenie mieszkańców wsparcie osób starszych w Gminie Police jest przeważnie przeciętne i dobre (65,04%). Ocena zła i bardzo zła dotyczy nieco ponad 10% respondentów, z czego prawie nieco ponad ¼ tych odpowiedzi została udzielona przez osoby powyżej 55 roku życia. Stosunkowo duży odsetek respondentów nie udzielił odpowiedzi, przy czym są to przeważnie osoby młode. Świadczy to o możliwym braku wiedzy z zakresu wsparcia osób w innym wieku.

		nominalnie	%
23. Jak ocenia Pan/i wsparcie osób z	bardzo dobrze	21	2,00%
	dobrze	113	10,76%

niepełnosprawnościami w gminie:	przeciętnie	463	44,10%
	źle	58	5,52%
	bardzo źle	31	2,95%
	nie mam zdania	364	34,67%

W ocenie mieszkańców wsparcie osób z niepełnosprawnościami w Gminie Police jest przeważnie przeciętne i dobre (54,86%). Ocena zła i bardzo zła dotyczy 8,47% respondentów. Stosunkowo duży odsetek respondentów nie udzielił odpowiedzi, co świadczy to o możliwym braku wiedzy o życiu osób z niepełnosprawnościami. Może to również wpływać na stosunkowo duży odsetek osób z dokonujących przeciętnej oceny.

		nominalnie	%
24. Na które z wymienionych usług społecznych dedykowanych osobom starszym i osobom z niepełnosprawnościami oraz ich otoczeniu zapotrzebowanie w gminie jest w Pana/i opinii największe:	żadne	2	0,04%
	nie wiem / nie mam zdania	184	3,40%
	usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania	466	8,60%
	usługi społeczne, w tym rehabilitacja, usługi pielęgnacyjne, usługi kosmetyczne	431	7,96%
	dostęp do ośrodka wsparcia dziennego	326	6,02%
	organizowanie szkoleń i doradztwo dla opiekunów osób starszych i z niepełnosprawnością	147	2,71%
	wsparcie finansowe	179	3,30%
	wsparcie materialne	95	1,75%
	pomoc w uzyskaniu świadczeń dla osób z niepełnosprawnością	284	5,24%
	wypożyczenie sprzętu rehabilitacyjnego	315	5,82%
	poszerzanie oferty ochrony zdrowia (nowe poradnie specjalistyczne)	326	6,02%
	poszerzanie oferty usług rehabilitacyjnych	410	7,57%
	organizacja transportu np. do lekarza	347	6,41%
	usługi doradcze w formie mobilnej (np. psycholog)	200	3,69%
	rozwój oferty spędzania czasu wolnego dla seniorów	231	4,26%
	rozwój oferty spędzania czasu wolnego dla osób z niepełnosprawnością	200	3,69%
	wsparcie w zakresie zmniejszania izolacji społecznej i zapewniania towarzystwa osobom samotnym	242	4,47%
	wsparcie w codziennych czynnościach (sprawy urzędowe, zakupy)	210	3,88%
	wsparcie w utrzymaniu lokalu (remont, sprząatanie)	263	4,86%
	usługi wytchnieniowe dla opiekunów	284	5,24%
	promowanie informacji o potrzebach i możliwościach osób starszych i z niepełnosprawnością wśród lokalnej społeczności	126	2,33%
	wdrożenie seniorów w procesy decyzyjne w gminie (np. rada seniorów)	147	2,71%

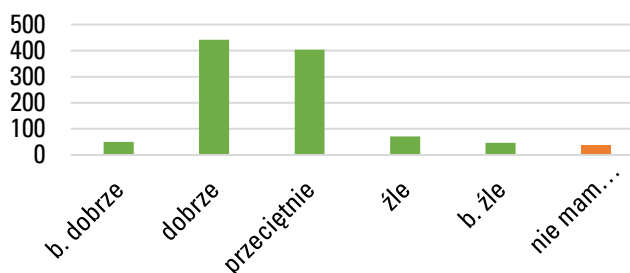
inne: mieszkanie 2 piętro, osoba z niepełnosprawnością [ponad 30 lat] wynoszona na rękach, aby wyjść z domu	1	0,02%
inne: budżetówka nie przyjmuje osoby z niepełnosprawnością	1	0,02%

W opinii mieszkańców największe zapotrzebowanie dla osób starszych i osób z niepełnosprawnościami obejmuje: usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, usługi społeczne w tym rehabilitację, usługi pielęgnacyjne, usługi kosmetyczne, poszerzanie oferty usług rehabilitacyjnych, organizację transportu np. do lekarza (powyżej 1/3 respondentów dostrzegająca potrzebę). Średnia liczba wskazań dokonana przez jednego respondenta wynosi 5,16 (23,45% kafeiterii), co świadczy o umiarkowanym zapotrzebowaniu na usługi skierowane do osób starszych i osób z niepełnosprawnościami. Analizując kluczowe wskazania form wsparcia można zauważyć, że odnoszą się one przede wszystkim do usług, a nie wsparcia materialnego lub finansowego.

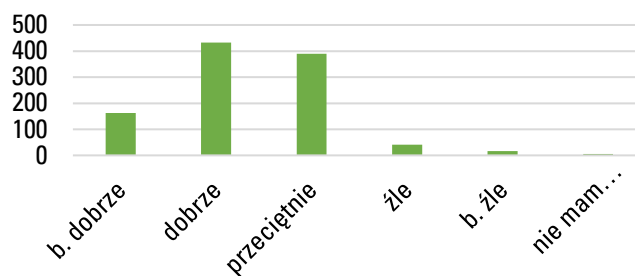
Pobudzanie aktywności obywatelskiej

		nominalnie	%
25. Jak ocenia Pan/i aktywność obywatelską (np. uczestnictwo w wyborach, zaangażowanie w działalność kół i stowarzyszeń, pomoc sąsiedzka) w gminie:	bardzo dobrze	50	4,76%
	dobrze	442	42,10%
	przeciętnie	404	38,48%
	źle	71	6,76%
	bardzo źle	47	4,48%
	nie mam zdania	36	3,43%

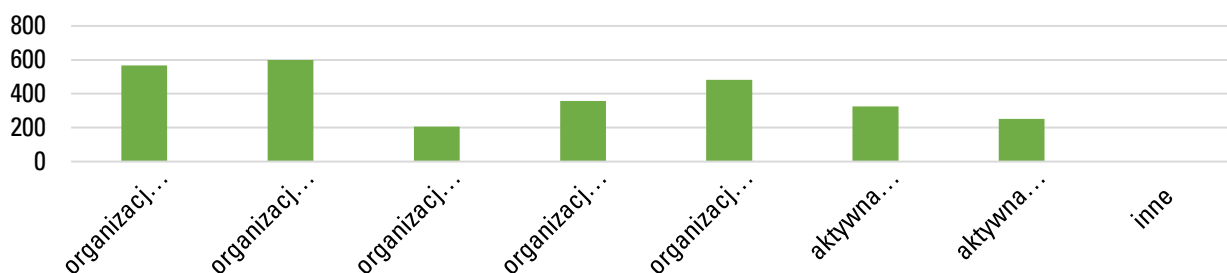
W ocenie mieszkańców aktywność obywatelska jest oceniana przeważnie dobrze i przeciętnie (80,58%). Ocena zła i bardzo zła dotyczy nieco ponad 10% respondentów, z czego stosunkowo duży odsetek stanowią mieszkańcy miasta.

		nominalnie	%
26. Jak ocenia Pan/i swoją wiedzę o sprawach lokalnych (np. sprawy gminy, wydarzenia w mieście):	bardzo dobrze	163	15,52%
	dobrze	433	41,24%
	przeciętnie	390	37,14%
	źle	41	3,90%
	bardzo źle	17	1,62%
	nie mam zdania	6	0,57%

Mieszkańcy oceniają swoją wiedzę o sprawach lokalnych przeważnie dobrze i przeciętnie (78,38%). Ocena zła i bardzo zła dotyczy nieco ponad 5% respondentów, co stanowi niewielki odsetek i może być spowodowane relatywnie lepszą oceną własną. Wyniki wskazują na istniejącą możliwość poprawienia wiedzy mieszkańców o sprawach lokalnych (wydarzenia, spotkania integracyjne, usługi społeczne).

		nominalnie	%
27. Które z wymienionych działań uważa Pan/i za warte wdrożenia w celu zwiększenia aktywności obywatelskiej:	organizacja pikników/festynów osiedlowych	567	20,32%
	organizacja tematycznych spotkań dla mieszkańców	599	21,46%
	organizacja cyklicznych spotkań zapoznawczych	206	7,38%
	organizacja budżetu obywatelskiego	357	12,79%
	organizacja lokalnych inicjatyw (kółka hobbystyczne, akcje dla dzieci)	483	17,31%
	aktywna działalność Młodzieżowej Rady Miasta/Gminy	326	11,68%
	aktywna działalność Rady Seniorów	251	8,99%
	inne: realizacja ustaleń	1	0,04%
	inne: więcej takich stowarzyszeń jak grupa STAF0	1	0,04%

W opinii mieszkańców wszystkie działania cieszą się dużym zainteresowaniem, a największym organizacja tematycznych spotkań dla mieszkańców, organizacja pikników/festynów osiedlowych oraz organizacja lokalnych inicjatyw. Średnia liczba wskazań dokonana przez jednego respondenta wynosi 2,65 (33,23% kafeerii), co świadczy o dużym zapotrzebowaniu na działania aktywizujące społeczność.

odpowiedzi	
28. Inne uwagi/komentarze:	Większa i szybsza pomoc w uzyskaniu lepszych warunków mieszkaniowych dla osób z zadłużeniem i innymi problemami
	Miało być lepiej w gminie a jest gorzej
	Brakuje wsparcia dla osób w kryzysie w rodzinie

Podsumowanie – wnioski i rekomendacje z badania ilościowego

Usługi społeczne: Mieszkańcy znają oferowane usługi społeczne na relatywnie dobrym poziomie, jednak wciąż istnieje możliwość i potrzeba zwiększenia tej wiedzy, zwłaszcza wśród osób do 24 r.ż. oraz grup wykluczonych społecznie (osoby bezdomne). Sam powód braku wiedzy o dostępnych usługach jest uznawany za główny powód braku korzystania z nich. Stosunkowo duża część społeczeństwa nie wie gdzie szukać informacji o tego rodzaju usługach, a preferowane są zarówno kanały online, jak i kanały tradycyjne (w szczególności przez seniorów). Samo wsparcie powinno być kierowane w szczególności do: powiększającego się grona osób starszych, osób z niepełnosprawnościami, dzieci i młodzieży oraz osób samotnych (w szczególności seniorów). Jako problemy społeczne wymagające największego zaangażowania lokalnych władz i instytucji wskazano: ograniczony dostęp do pomocy specjalistycznej, uzależnienia od substancji psychoaktywnych, ograniczony dostęp do służby zdrowia, bezradność i niesamodzielność osób starszych, zagubienie / trudności życiowe dzieci i młodzieży. Problemy te są adekwatne do wskazanych grup wymagających największego wsparcia.

Życie w Gminie Police: Mieszkańcy oceniają warunki życia w Gminie Police relatywnie dobrze. Do najgorzej klasyfikowanych aspektów należy kwestia ochrony zdrowia i wsparcia rodzin, przy czym są one oceniane przeważnie przeciętnie. Obszary te zostały wskazane również jako wymagające największego zaangażowania lokalnych władz i instytucji.

Problem bezdomności: Jego ocena jest przeważnie przeciętna, co wskazuje na relatywnie podobną skalę problemu względem innych jednostek samorządowych. Działania mieszkańców wobec osób bezdomnych cechują się dużą biernością i brakiem udzielenia jakiegokolwiek wsparcia.

Wsparcie rodziny i polityka prorodzinna: Sytuacja rodzin w Gminie Police jest oceniana relatywnie dobrze. Jednocześnie liczba wskazań usług społecznych wspierających tę grupę jest umiarkowana względem pozostałych aspektów (ochrona zdrowia, wsparcie seniorów). Dostrzegane zapotrzebowanie na pomoc ma przede wszystkim formę niematerialną i dotyczy ochrony zdrowia (najgorzej oceniany obszar życia w Gminie Police), wsparcia specjalistycznego dzieci, terapii dla dzieci i młodzieży, terapii dorosłych oraz pomocy przy problemach wychowawczych.

Promocja i ochrona zdrowia: Obszar został wskazany jako wymagający największych działań i stanowi najgorzej oceniany aspekt życia w Gminie Police. Do najważniejszych problemów lokalnego systemu ochrony zdrowia zalicza się dostępność i jakość usług lekarza specjalisty oraz usług rehabilitacyjnych, długi czas oczekiwania na termin wizyty i samą wizytę w wyznaczonym dniu, dostępność i jakość usług lekarza pierwszego kontaktu oraz usług profilaktyki zdrowia. Problemy te stanowią duże wyzwanie dla lokalnych władz, ponieważ są uzależnione w dużej mierze od działań na szczeblu krajowym.

Wsparcie osób starszych i osób z niepełnosprawnościami: Wsparcie to jest oceniane relatywnie dobrze, przy czym wskazanych zostało wiele usług, na które istnieje zapotrzebowanie. Należą do nich: usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, usługi rehabilitacyjne, usługi pielęgnacyjne, usługi kosmetyczne, usługi transportu, dostęp do ośrodka wsparcia. Jednocześnie osoby starsze zostały wskazane jako wiodąca grupa, do której powinno być kierowane wsparcie.

Pobudzanie aktywności obywatelskiej: Mieszkańcy dobrze oceniają aktywność obywatelską w Gminie Police. Jednocześnie badania wykazały możliwość zwiększenia wiedzy o lokalnych sprawach, co może pozytywnie wpłynąć na zaangażowanie społeczne i wybrakowaną wiedzę o usługach społecznych. Jako działania

zwiększające aktywność lokalnej społeczności wskazano: organizację spotkań tematycznych dla mieszkańców, organizację pikników/festynów osiedlowych i lokalnych inicjatyw. Ważne jest przy tym możliwie szerokie informowanie mieszkańców o wydarzeniach. W tym celu należy wykorzystać kanały preferowane kanały komunikacji obejmujące zarówno promocję online, jak i offline.

Badanie technikami jakościowymi

W niniejszym rozdziale zostały przedstawione wyniki z badania IDI przeprowadzonego wśród społeczników / reprezentantów lokalnych środowisk.

Pytanie	Podsumowanie wypowiedzi
1. Jak ocenia Pan/i stan świadczonych usług społecznych w gminie?	Ogólna ocena jest dobra, a respondenci wskazują na ciągłą poprawę usług społecznych pod względem dopasowania do potrzeb mieszkańców. Tylko jedna z badanych osób wskazała, że w aspekcie pomocy społecznej spotyka się z brakiem kompetencji, przemęczeniem i wypaleniem kadry. Jeden z respondentów zwrócił uwagę na problem nie jakości czy dostępności samych usług, ale brak wiedzy o nich wśród mieszkańców.
2. Jakie są największe wyzwania społeczne w gminie?	Wskazane wyzwania społeczne były zróżnicowane, co jest zgodne z przeprowadzaniem wywiadów wśród reprezentantów różnych środowisk. Do wskazanych wyzwań i potrzeb usług społecznych należy: ▪ Bezdomność – oddziałuje na lokalne społeczności zwłaszcza w razie wystąpienia przypadków śmiertelnych. Problem ten nasila się zwłaszcza w okresie zimowym, a miejscem jego występowania są tereny w okolicach lasu i publiczne wiaty śmietnikowe. Jeden z respondentów zwrócił uwagę na potrzebę utworzenia noclegowni dla około 10-15 osób, a rozwiązane to jest rekomendowane bardziej niż generujące wysokie koszty schronisko. ▪ Starzenie się społeczeństwa – powoduje problemy związane z zapewnieniem wystarczającej ilości usług, a w szczególności opieki specjalistycznej, co będzie stanowić także wyzwanie dla finansów samorządowych. Wśród osób pracujących na co dzień z osobami starszymi wskazano na wyzwanie z aktywizacją seniorów, którzy pomimo szerokiej oferty spędzania czasu wolnego nie chcą z niej korzystać. Wynika to zarówno z barier takich jak ograniczone możliwości transportu, jak i zamknięcia na lokalną społeczność. Sam problem zamknięcia społecznego określono jako duży i trudny do przezwyciężenia bez bardzo indywidualnego podejścia. Większość ze wskazanych podczas wywiadów potrzeb dla seniorów dotyczy wsparcia w codziennych czynnościach takich jak załatwienie spraw urzędowych, czy zrobienie zakupów. Respondenci wskazali, że takie działania mogą być prowadzone w ramach wolontariatu przez mieszkańców. ▪ Wsparcie wychowania dzieci – dostrzegana jest potrzeba wsparcia rodzin w wychowaniu dzieci, a zwłaszcza radzeniu sobie z wyzwaniami po okresie pandemii COVID-19 i wyzwaniami XXI wieku (społeczeństwo cyfrowe, szybkie tempo życia, brak zainteresowania dziećmi). Respondenci pozytywnie ocenili dotychczasowe inicjatywy w zakresie np. organizacji półkolonii i wskazali na możliwość ich realizacji w okresie zarówno wakacji, jak i ferii zimowych. Podkreślano, że ich forma jest w szczególności korzystna dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych. Zajęcia pełnią bowiem rolę wychowawczą i kształcą pożądane postawy społeczne. Wskazano również na potrzebę rozwoju dzieci i młodzieży w zakresie wiedzy o zdrowym stylu życia i poszanowania dla środowiska. ▪ Zapewnienie miejsc do integracji lokalnej społeczności – w mniejszych miejscowościach zauważalny jest brak miejsc do organizacji czasu wolnego dla mieszkańców. Rodzi to potrzebę wynajmu pomieszczeń, co generuje koszty i ogranicza budżet inicjatyw. Problem został dostrzeżony w miejscowości Wienkowo i na Osiedlu Gryfitów. ▪ Aktywność obywatelska – w lokalnej społeczności dostrzegany jest brak zaangażowania w sprawy lokalne i inicjatywy. Zauważalny jest podział osób na bardzo zaangażowane i zupełnie wyłączone społecznie. Respondenci zaangażowani w tę tematykę jednocześnie nie
3. Jakie są potrzeby w zakresie usług społecznych w gminie?	

potrafią wskazać konkretnych sposobów na rozwiązanie tego problemu i skuteczne dotarcie do społeczności.

- Alkohol i substancje psychoaktywne – aspekt został dostrzeżony przez wielu respondentów będących przedstawicielami zarówno NGO, jak i lokalnych społeczności. Jako rosnące wyzwanie określono zażywanie środków odurzających zwłaszcza przez osoby młode, co prowadzi do zaburzeń i depresji.
- Bezrobocie – problem ten (co potwierdzają dane statystyczne) dotyczy przede wszystkim osób pozostających długotrwale bez pracy. Ze względu na przyzwyczajenia nie chcą one podejmować pracy lub angażować się w jej wykonanie na poziomie pożądanym przez pracodawców.

W rozmowach przeprowadzonych z reprezentantami NGO działających na terenie Gminy Police zwrócono uwagę na deklarowaną przez organizację chęć współpracy z CUS w Policach i lokalnymi władzami w zakresie realizacji usług społecznych.

Przedstawione powyżej informacje zostały opracowane na podstawie przeprowadzonych wywiadów i skróconych transkrypcji (notek).

Podsumowanie – wnioski i rekomendacje z badania jakościowego

Dane jakościowe wskazują, że aktualnie świadczone usługi społeczne są utrzymywane na dobrym poziomie. Ze względu na ciągłe zmiany w lokalnej społeczności istnieje jednak potrzeba diagnozowania zapotrzebowania na wsparcie i tworzenia usług odpowiadających tym potrzebom. Zwrócono uwagę na problem braku wiedzy o usługach społecznych wśród potencjalnych interesariuszy, co świadczy o potrzebie informowania lokalnej społeczności z wykorzystaniem możliwie szerokiego spectrum kanałów oraz szerzenia wiedzy o miejscu, gdzie można otrzymać kompleksowe informacje. Zwrócono uwagę na istnienie kilku obszarów i grup społecznych wymagających szczególnej uwagi ze względu na występujące problemy społeczne.

5. Podsumowanie - wnioski i rekomendacje

Przeprowadzona diagnoza pozwoliła w bardzo dokładny i rzetelny sposób zapoznać się z potrzebami w zakresie usług społecznych w Gminie Police. Dane ilościowe umożliwiły zobrazowanie opinii ogółu mieszkańców oraz klasyfikację poruszanych aspektów (priorytetyzację). Dane jakościowe dały natomiast możliwość dokładnego omówienia problemów i proponowanych sposobów ich rozwiązania. Na tej podstawie można dokonać ogólnej oceny sytuacji społeczno-gospodarczej w Gminie Police, która warunkuje aspekt potrzeb społeczeństwa. Badania wskazały, że ogólna sytuacja jest dobra, szczegółowo zależy to jednak od podziału na poszczególne grupy mieszkańców. Większe potrzeby w zakresie usług społecznych są zauważalne wśród dzieci/młodzieży i seniorów. Ocena ta wynika zarówno z opinii mieszkańców (badania), jak i analizy podstawowych statystyk pozwalającej także na porównanie sytuacji w Gminie Police do kraju. Relatywnie dobra jest również ocena lokalnego systemu pomocy społecznej. Wskazuje to na adekwatność i wysoką jakość świadczonych usług. Codzienne zmagania i napotymane bariery stanowią bowiem ogromne wyzwanie i wpływają negatywnie również na otoczenie osoby potrzebującej. Biorąc pod uwagę wciąż istniejące potrzeby mieszkańców można wskazać, że realizowane dotychczas wsparcie spełniają swoją funkcję, jednak warto jest dokonać rozszerzenia adekwatnie do pojawiających się potrzeb.

Na podstawie analiza danych zastanych, a w tym głównie statystycznych, można wskazać, że mieszkańcy Gminy Police są przeważnie zadowoleni z warunków życia. W aspekcie środowiskowym należy wskazać, że Gmina jest zlokalizowana w obszarze bogatym przyrodniczo. Północna część gminy to tereny Puszczy Wkrzańskiej, jednego

z największych kompleksów leśnych w regionie. Duża część obszarów gminy, zwłaszcza tereny nadodrzańskie i Puszcza Wkrzańska, objęte są formami ochrony przyrody. Znajdują się tu obszary Natura 2000, co świadczy o wysokiej wartości ekologicznej tych terenów. Jednocześnie na terenie Gminy Police zlokalizowany jest duży zakład chemiczny, który przez lata był źródłem zanieczyszczeń powietrza, wody i gleby. Choć w ostatnich latach znacznie poprawiono standardy ochrony środowiska, to historyczne zanieczyszczenia nadal stanowią problem i są zauważane przez mieszkańców (badania jakościowe)¹⁴. W kontekście gospodarczym należy zwrócić uwagę na strategiczne położenie Gminy Police nieopodal Szczecina. Dominującym elementem gospodarki Gminy Police jest przemysł chemiczny. Znajdujące się na jej terenie Zakłady Chemiczne Police S.A. są jednym z największych przedsiębiorstw w regionie i mają kluczowe znaczenie dla rynku pracy. Działalność zakładów wpływa na rozwój infrastruktury oraz usług w gminie. Jednocześnie na terenie Gminy Police utworzono podstrefę Kostrzyńsko-Słubickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, która pozwala na dywersyfikację lokalnej gospodarki i rozwój lokalnego rynku¹⁵. Stopa bezrobocia w Gminie jest niższa niż w kraju, jednak stosunkowo wysoka na obszarze wiejskim. Jest to również zauważalne w wynikach badania, w którym ocena pracy zawodowej jako aspektu życia jest wyższa w przypadku respondentów z obszaru miasta. Pomimo tego warto zwrócić uwagę, że problem jest zdominowany przez bezrobocie długoterminowe wynikające przede wszystkim z braku i niskich kwalifikacji, czy braku motywacji, a nie samego popytu na pracę. Pod względem społecznym Gmina Police, charakteryzuje się dość wysoką gęstością zaludnienia w porównaniu do innych gmin w regionie. Wynika to z zamieszkania wiodącej części społeczności na terenie miasta. Dane demograficzne wskazują na spadek liczby ludności, co jest zjawiskiem obserwowanym w wielu częściach Polski. Gmina Police boryka się z problemem starzenia się społeczeństwa, a obciążenie demograficzne od 2023 r. jest wyższe niż w przypadku kraju. Wzrastająca liczba osób w wieku poprodukcyjnym stawia przed samorządem wyzwania związane z opieką zdrowotną, pomocą społeczną oraz systemem emerytalnym. Mimo to, średni wiek mieszkańców jest często niższy niż w innych regionach województwa zachodniopomorskiego, co może być efektem migracji osób w wieku produkcyjnym. Aspekty te w najbliższych latach będą znacząco oddziaływać na zakres ilościowy i jakościowy usług społecznych. W kontekście kultury, sportu i czasu wolnego mieszkańcy przeważnie dobrze i bardzo dobrze oceniają Gminę Police. Funkcjonuje tu kilka instytucji wspierających rozwój społeczeństwa, a jest to m.in. Miejski Ośrodek Kultury w Policach, Biblioteka Publiczna w Policach oraz liczne stowarzyszenia. Mieszkańcy mają również możliwość korzystania z rozwiniętej infrastruktury sportowej, która pozwala na rozwój pasji w obszarze różnych dziedzin sportu¹⁶. O wystarczającym zaspokajaniu potrzeb mieszkańców z zakresu sportu i rekreacji oraz kultury świadczy brak wskazań tego obszaru jako wymagającego podjęcia działań. Przedstawienie poszczególnych opisanych aspektów oraz ich oddziaływania na usługi społeczne przedstawiono w tabeli.

Tabela 10. Diagnoza społeczności lokalnej ze wskazaniem oddziaływania obszarów na usługi społeczne

Obszar	Ocena kondycji społeczności lokalnej	Oddziaływanie na usługi społeczne
środowisko	bardzo dobra	Małe – stan środowiska jest bardzo dobry i w takim stanie nie oddziałuje negatywnie na usługi społeczne. Nie zidentyfikowano potrzeb społecznych w tym zakresie.
gospodarka	dobra	Duże – stan lokalnej gospodarki jest dobry i w takim stanie nie oddziałuje negatywnie na usługi społeczne. Zidentyfikowano

¹⁴ Gmina Police, <https://www.police.pl/gmina/przyroda.html>, dostęp z dnia 31.07 2025

¹⁵ Gmina Police, „Raport o stanie Gminy Police za rok 2024”, Urząd Gminy Police, Police 2025

¹⁶ Ośrodek Sportu i Rekreacji w Policach, <https://www.osirpolice.pl/pl/>, dostęp z dnia 31.07 2025

		potrzeby społeczne w zakresie walki z bezrobociem długoterminowym, które może eskalować tworząc inne problemy.
życie społeczne	dobra	Duże – stan lokalnej społeczności jest dobry i w takim stanie nie oddziałuje negatywnie na usługi społeczne. Zidentyfikowano potrzeby społeczne w zakresie zwiększania aktywności obywatelskiej.
demografia	przeciętna	Duże – stan lokalnej społeczności jest przeciętny i w takim stanie oddziałuje negatywnie na usługi społeczne. Zidentyfikowano potrzeby społeczne w zakresie zwiększania wsparcia dla seniorów.
kultura, sport i rekreacja	bardzo dobra	Duże – stan lokalnej społeczności jest bardzo dobry i w takim stanie oddziałuje negatywnie na usługi społeczne. Nie zidentyfikowano potrzeb społecznych w tym zakresie.

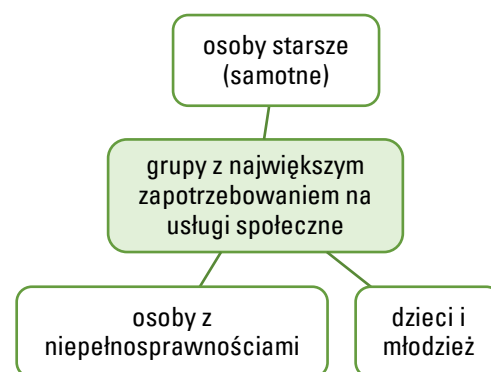
Źródło: opracowanie własne

Podsumowanie wyników badania zostało dokonane na końcu poszczególnych rozdziałów. Poniżej dokonano podsumowania uwzględniającego zbiorczo te badania i odnoszącego się do poszczególnych pytań badawczych.

1. Jaki jest obecny stan świadczonych usług w Gminie Police?

Stan obecnie świadczonych usług jest dobry, a formy wsparcia odpowiadają potrzebom. W celu udoskonalenia działalności dla lokalnej społeczności warto dokonać uzupełniania usług o obszary najważniejsze dla mieszkańców. Należy pamiętać, że samo oferowanie usług nie jest wystarczające i należy odpowiednio promować je wśród mieszkańców. Sam aspekt braku wiedzy o dostępnych usługach jest uważany za wiodący powód braku korzystania z nich i odgrywający większą rolę niż brak dostosowania do potrzeb. Dzięki zapewnieniu dostępu do informacji mieszkańcy będą mogli z łatwością korzystać z oferowanych usług w razie potrzeby. Kluczowym aspektem jest stworzenie miejsca, które będzie kompleksowo informować o zakresie możliwej pomocy / inicjatywach i sposobie korzystania z nich. Ze względu na szeroki zakres działań CUS w Policach to właśnie ta instytucja powinna stanowić swego rodzaju *one-stop-shop* w tym zakresie. Informacje o usługach społecznych i inicjatywach powinny być przekazywane w różnicowanej formie, tak aby dotrzeć zarówno do osób młodych (komunikacja online), jak i seniorów (komunikacja kanałami tradycyjnymi). W przypadku obszarów wiejskich cennym źródłem informacji są sołtysi/księża.

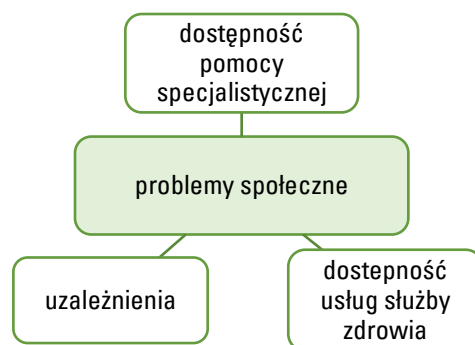
Kluczowe grupy społeczne, do których należy kierować wsparcie

2. Jakie są potrzeby mieszkańców w Gminie Police w zakresie zapotrzebowania na usługi społeczne? Na które z tych potrzeb może odpowiedzieć działalność CUS w Policach? Jakie rozwiązania/usługi społeczne należy wprowadzić w celu zaspokojenia potrzeb społecznych (problem badawczy 2 i 6 wskazany przez Zamawiającego)?

Największe potrzeby istnieją wśród grupy osób starszych (w tym samotnych), osób z niepełnosprawnościami oraz dzieci i młodzieży (rodziny). Potrzebne wsparcie ma przede wszystkim formę niefinansową i niematerialną oraz dotyczy poprawy jakości życia

Kluczowe zidentyfikowane problemy społeczne w Gminie Police

pod względem funkcjonowania w rodzinie i społeczeństwie. W tabeli przedstawiono zapotrzebowanie na usługi dla poszczególnych wytypowanych grup społecznych:

Tabela 11. Zapotrzebowanie na usługi społeczne w Gminie Police wraz z rekomendacjami

Usługi	Zapotrzebowanie ¹⁷	Rekomendacje działań – usług do wdrożenia	Potencjał
Seniorzy i osoby z niepełnosprawnościami			
Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania Usługi pielęgnacyjne Usługi kosmetyczne Usługi społeczne, w tym rehabilitacja / poszerzanie oferty usług rehabilitacji	Zapotrzebowanie jest oceniane jako relatywnie duże, a liczba beneficjentów szacowana na podstawie odpowiedzi i liczebności poszczególnych grup wiekowych mieszkańców wynosi około 770 osób w przypadku usług opiekuńczych, około 220 osób w przypadku usług specjalistycznych i około 280 osób w przypadku usług rehabilitacji. Obszarem występowania problemów jest cała Gmina Police.	Zważając na potrzeby rekomendowane jest wdrożenie przez CUS w Policach usług obejmujących: ▪ usługi społeczne, w tym rehabilitacja, ▪ usługi pielęgnacyjne, ▪ usługi kosmetyczne, w tym pedicure, ▪ usługi wypożyczania sprzętu rehabilitacyjnego, ▪ wspólne spacery, rozmowy, ▪ towarzyszenie w wizytach u lekarza lub w innych instytucjach, ▪ warsztaty integrujące, ▪ warsztaty budujące kompetencje społeczne.	CUS w Policach posiada potencjał kadrowy (jakościowy) i finansowy do realizacji usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych. W przypadku usług towarzyszących rekomendowane jest podjęcie współpracy z NGO realizującymi działania w tym obszarze (Stowarzyszenie Hospicjum Królowej Apostołów w Policach - Fundacja Babci Aliny, Fundacja Wsparcia Lokalnego STAF0 Police).
Organizacja transportu np. do lekarza, na wydarzenia społeczne	Zapotrzebowanie jest oceniane jako relatywnie umiarkowane, a liczba beneficjentów szacowana na podstawie liczebności poszczególnych grup mieszkańców wynosi około 130 osób. Grupa docelowa odbiorców jest zlokalizowana przede wszystkim na terenach wiejskich. Głównym obszarem występowania problemów jest obszar wiejski Gminy Police.	Zważając na potrzeby rekomendowane jest wdrożenie w Gminie Police usług obejmujących transport osób posiadających znaczne ograniczenia w poruszaniu się i zamieszkujących miejsca wykluczone komunikacyjnie (zwłaszcza na obszarze wiejskim).	CUS w Policach nie posiada potencjału do realizacji działania we wskazanym zakresie. Rekomendowane jest podjęcie działań w tym zakresie przez Urząd Gminy.
Zapewnienie miejsc do organizacji spotkań	Zapotrzebowanie dotyczy utworzenia dwóch miejsc służących lokalnej społeczności, w miejscowości Wieńkowo i na Osiedlu Gryfitów.	Zważając na potrzeby rekomendowane jest zapewnienie miejsc spotkań lokalnej społeczności.	CUS w Policach nie posiada potencjału do realizacji działania we wskazanym zakresie. Rekomendowane jest podjęcie w tym zakresie współpracy jednostek

¹⁷ Należy wskazać, że zapotrzebowanie na poszczególne rodzaje usług/działań jest zróżnicowane, a dostosowanie ich ilości powinno być realizowane przez CUS w Policach na podstawie corocznej ewaluacji działalności.

	Głównym obszarem występowania problemów są miejscowości: Police (Osiedlu Gryfitów) i Wienkowo.		z ościennymi Radami Osiedli lub Sołectwami.
Dzieci i młodzież / rodziny			
Poszerzanie oferty ochrony zdrowia	Zapotrzebowanie jest oceniane jako relatywnie duże i dotyczy całego grona mieszkańców w zróżnicowanym stopniu. W przypadku młodszych osób są to usługi profilaktyczne, a w przypadku osób starszych usługi lecznicze. Obszarem występowania problemów jest cała Gmina Police.	Zważając na potrzeby rekomendowane jest wdrożenie w Gminie Police usług obejmujących: - wydarzenia z zakresu profilaktyki zdrowia, - oraz podjęcie działań we współpracy z ośrodkami służby zdrowia mającymi na celu poprawę jakości świadczonych usług: - system umawiania wizyt na przedziały czasowe.	Rekomendowane jest podjęcie w tym zakresie współpracy Urzędu Gminy z ośrodkami służby zdrowia.
Wsparcie specjalistyczne dla dzieci	Zapotrzebowanie jest oceniane jako relatywnie umiarkowane, a liczba beneficjentów szacowana na podstawie odpowiedzi i liczby grup mieszkańców wynosi około 200 osób. Głównym obszarem występowania problemów jest miasto Police oraz miejscowości: Pilchowo, Tanowo, Trzuszczyn, Uniemyśl (największa, ponadprzeciętna liczba wskazań).	Zważając na potrzeby rekomendowane jest wdrożenie w Gminie Police usług obejmujących: - zajęcia korekcyjno-kompensacyjne skierowane do dzieci z konkretnymi trudnościami w nauce, np. z dysleksją, dysgrafią czy dyskalkulią. Pomagają w niwelowaniu deficytów, które utrudniają zdobywanie wiedzy; - zajęcia logopedyczne mają na celu poprawę sprawności komunikacyjnej, korygowanie wad wymowy, usprawnianie aparatu mowy i rozwijanie kompetencji językowych; - zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne pomagające w nauce rozpoznawania i wyrażania emocji, budowania relacji z rówieśnikami oraz radzenia sobie w sytuacjach społecznych.	Rekomendowane jest podjęcie współpracy z NGO realizującymi działania w tym obszarze (Stowarzyszenie na Rzecz Harmonii Społecznej, Stowarzyszenie Lions Club w Policach), a także placówkami edukacyjnymi na terenie Gminy Police.
Terapię dla dzieci i młodzieży	Zapotrzebowanie jest oceniane jako relatywnie umiarkowane, a liczba beneficjentów szacowana na podstawie odpowiedzi i liczby grup mieszkańców wynosi około 80 osób. Głównym obszarem występowania problemów jest miasto Police (największa,	Zważając na potrzeby rekomendowane jest wdrożenie w Gminie Police usług obejmujących: terapię psychologiczną indywidualną lub grupową, prowadzoną dla dzieci z trudnościami emocjonalnymi, zaburzeniami zachowania, lękami czy problemami w relacjach społecznych.	Rekomendowane jest podjęcie współpracy z NGO realizującymi działania w tym obszarze (Stowarzyszenie na Rzecz Harmonii Społecznej, Fundacja Wsparcia Lokalnego STAF0 Police), a także placówkami edukacyjnymi na terenie Gminy Police.

	ponadprzeciętna liczba wskazań).		
Terapię dla dorosłych	Zapotrzebowanie jest oceniane jako relatywnie umiarkowane, a liczba beneficjentów szacowana na podstawie odpowiedzi i liczebności poszczególnych grup mieszkańców wynosi około 350 osób. Głównym obszarem występowania problemów jest miasto Police (największa, ponadprzeciętna liczba wskazań).	Zważając na potrzeby rekomendowane jest wdrożenie w Gminie Police usług obejmujących: ■ terapię poznawczo-behawioralną, ■ terapię psychodynamiczną, ■ terapię systemową. Terapia w zależności od indywidualnych potrzeb powinna być prowadzona w formie indywidualnej lub wieloosobowej.	Rekomendowane jest podjęcie współpracy z NGO realizującymi działania w tym obszarze (Stowarzyszenie na Rzecz Harmonii Społecznej).
Poradnictwo dla rodzin w zakresie problemów opiekuńczych i wychowawczych	Zapotrzebowanie jest oceniane jako relatywnie umiarkowane, a liczba beneficjentów szacowana na podstawie odpowiedzi i liczebności poszczególnych grup mieszkańców wynosi około 50 rodzin. Głównym obszarem występowania problemów jest miasto Police (największa, ponadprzeciętna liczba wskazań).	Zważając na potrzeby rekomendowane jest wdrożenie w Gminie Police usług obejmujących: ■ poradnictwo psychologiczne - spotkania z psychologiem, który pomaga rodzicom zrozumieć przyczyny trudnych zachowań dziecka, radzić sobie z własnymi emocjami (np. poczuciem bezradności, złości) i wypracować skuteczne strategie wychowawcze; ■ poradnictwo pedagogiczne - konsultacje z pedagogiem, który pomaga w rozwiązywaniu problemów szkolnych, trudności w nauce, motywowaniu dziecka oraz dostosowywaniu metod wychowawczych do jego wieku i potrzeb; ■ poradnictwo rodzinne - pomoc w rozwiązywaniu konfliktów w rodzinie, poprawie komunikacji między jej członkami, wypracowywaniu wspólnych zasad i radzeniu sobie z kryzysami (np. po rozwodzie, stracie bliskiej osoby).	Rekomendowane jest podjęcie współpracy z NGO realizującymi działania w tym obszarze (Stowarzyszenie na Rzecz Harmonii Społecznej, Fundacja Wsparcia Lokalnego STAFO Police).
Zapewnienie miejsc w ośrodkach wsparcia osobom dotkniętym przemocą domową	Zapotrzebowanie jest oceniane jako relatywnie umiarkowane, a liczba beneficjentów szacowana na podstawie odpowiedzi i danych z analizy desk-research wynosi około 30 osób. Głównym obszarem występowania problemów jest	Zważając na potrzeby rekomendowane jest wdrożenie w Gminie Police usług obejmujących: ■ miejsca w ośrodkach wsparcia dla osób doznających przemocy domowej.	Rekomendowane jest zapewnienie przez Gminę Police miejsc w ośrodkach wsparcia dla osób doznających przemocy domowej.

	miasto Police (największa, ponadprzeciętna liczba wskazań).		
Zapewnienie miejsc do organizacji spotkań	Zapotrzebowanie dotyczy utworzenia dwóch miejsc służących lokalnej społeczności, w miejscowości Wieńkowo i na Osiedlu Gryfitów. Głównym obszarem występowania problemów są miejscowości: Police (Osiedlu Gryfitów) i Wieńkowo.	Zważając na potrzeby rekomendowane jest zapewnienie miejsc spotkań lokalnej społeczności.	CUS w Policach nie posiada potencjału do realizacji działania we wskazanym zakresie. Rekomendowane jest podjęcie w tym zakresie współpracy jednostek z ościennymi Radami Osiedli lub Sołectwami.
Osoby bezdomne			
Utworzenie noclegowni	Zapotrzebowanie dotyczy utworzenia noclegowni dla osób bezdomnych dla minimum 15 osób. Obszarem występowania problemów jest cała Gmina Police.	Zważając na potrzeby rekomendowane jest utworzenie noclegowni.	Rekomendowane jest utworzenie przez Gminę noclegowni. Rekomendowane jest podjęcie współpracy z NGO realizującymi działania w tym obszarze (Stowarzyszenie „Feniks”).
Świadczenie wsparcia materialnego i psychologicznego w szczególności w walce z towarzyszącym problemem alkoholizmu	Zapotrzebowanie jest oceniane jako relatywnie umiarkowane, a liczba beneficjentów szacowana na podstawie odpowiedzi i danych z analizy desk-research mieszkańców wynosi około 100 osób. Obszarem występowania problemów jest cała Gmina Police.	Zważając na potrzeby rekomendowane jest wdrożenie w Gminie Police usług obejmujących: terapię uzależnień - sesje terapeutyczne, które pomagają w walce z alkoholizmem. Obejmują one programy wstępne (motywujące do podjęcia leczenia), podstawową terapię oraz terapię pogłębioną; indywidualne poradnictwo terapeutyczne - mające na celu zdiagnozowanie problemu, zmotywowanie do leczenia oraz wspieranie w utrzymaniu abstynencji.	CUS w Policach nie posiada potencjału kadrowego do realizacji usług we wskazanym zakresie. Rekomendowane jest podjęcie współpracy z NGO realizującymi działania w tym obszarze (Stowarzyszenie „Feniks”, Stowarzyszenie Lions Club w Policach).

Źródło: opracowanie własne

Jak wskazano działalność CUS w Policach może odpowiedzieć na większość z określonych potrzeb. Problematicznym obszarem są kwestie związane z ochroną zdrowia, co wynika z ograniczonej sprawczości w tym zakresie i zależności od szczebla regionalnego oraz krajowego. Usługi, które może świadczyć CUS w Policach obejmują jednak większość z kluczowych potrzeb z wyjątkiem poszerzenia oferty ochrony zdrowia.

Określone potrzeby są adekwatne do wskazywanych przez mieszkańców problemów społecznych dotyczących przede wszystkim: ograniczonego dostępu do pomocy specjalistycznej, uzależnienia od substancji psychoaktywnych, ograniczonego dostępu do służby zdrowia, bezradności i niesamodzielności osób starszych, zagubienia / trudności życiowych dzieci i młodzieży.

Jako pozostałe (niewymienione w tabeli) usługi i rozwiązania warto do wdrożenia przez CUS w Policach we współpracy z samorządem gminnym należy wskazać kompleksowy system informacji o usługach społecznych dostępnych w Gminie Police.

3. Jaki jest poziom aktywności obywatelskiej w zakresie świadomości obywatelskiej mieszkańców i spraw społecznych, gotowość do podjęcia działań związanych z usługami społecznymi?

Aktywność obywatelska społeczności w Gminie Police jest relatywnie dobra, przy czym zauważany jest podział na osoby bardzo zaangażowane w życie społeczności i osoby w zupełności bierne. Poprawa tego aspektu może nastąpić przez intensyfikację działań pożądaných przez mieszkańców, do których należy: organizacja tematycznych spotkań dla mieszkańców, organizacja pikników/festynów osiedlowych oraz organizacja lokalnych inicjatyw. Uwzględniając aspekt wiedzy o lokalnych wydarzeniach należy przywiązywać dużą wagę do szerokiego informowania społeczności o wydarzeniach mających miejsce w Gminie Police, podobnie jak w przypadku potrzeby informowania o oferowanych usługach społecznych.

4. Jaki jest potencjał organizacji pozarządowych działających na terenie Gminy Police?

Na obszarze Gminy Police działa kilkanaście NGO i aktywistów społecznych. Na podstawie badań można ocenić ich zaangażowanie w inicjatywy społeczne jako bardzo dobre. Organizacje te są zainteresowane sprawami lokalnymi i potrzebami mieszkańców. Wykazują również chęć współpracy z lokalną władzą i CUS w Policach w zakresie realizowanych usług. W tabeli określającej zapotrzebowanie na usługi społeczne w Gminie Police wskazano w przypadku których działań rekomendowana jest współpraca ze społecznością lokalną.

5. Jaki jest potencjał społeczności lokalnej (instytucji, organizacji sektora obywatelskiego i sektora ekonomii społecznej, organizacji pozarządowych, podmiotów wykonujących działalność leczniczą, podmiotów prywatnych), który może wykorzystać CUS, w celu zaspokajania potrzeb społecznych na obszarze swojej działalności?

CUS w Policach we współpracy z NGO oraz lokalnymi aktywistami społecznymi może wykorzystać zasoby kadrowe i know-how. Problemem NGO przy realizacji zadań jest przede wszystkim brak wystarczających środków finansowych. Z tego względu rekomendowana jest współpraca z CUS w Policach, który wykorzystując posiadane finanse może wykorzystywać wiedzę i zasoby kadrowe NGO do realizacji swoich zadań. Dobór odpowiedniego NGO jest uzależniony od obszaru świadczonego wsparcia, który jest określony w przypadku każdej organizacji. W tabeli określającej zapotrzebowanie na usługi społeczne w Gminie Police wskazano w przypadku których działań rekomendowana jest współpraca ze społecznością lokalną.

6. Konsultacje społeczne dokumentu

(rozdział do uzupełnienia po przeprowadzeniu konsultacji)

Spis tabel

Tabela 1. Struktura wieku i płci mieszkańców Gminy Police	10
Tabela 2. Liczba mieszkańców w poszczególnych miejscowościach Gminy Police.....	10
Tabela 3. Wskaźnik obciążenia demograficznego osobami starszymi.....	12
Tabela 4. Stopa bezrobocia - odsetek osób bezrobotnych w przeliczeniu na osoby w wieku produkcyjnym	13
Tabela 5. Wskaźnik liczby ludność na 1 placówkę biblioteczną (łącznie z punktami bibliotecznymi ujętymi zgodnie z siedzibą jednostki macierzystej).....	13
Tabela 6. Wskaźnik liczby mieszkańców przypadających na jedną aptekę.....	14
Tabela 7. Wskaźnik liczby mieszkań na 1 000 mieszkańców	14
Tabela 8. Wskaźnik liczby wypłacanych dodatków mieszkaniowych w przeliczeniu na liczbę mieszkańców.....	15
Tabela 9. Wskaźnik liczby beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej na 10 000 ludności.....	15
Tabela 10. Diagnoza społeczności lokalnej ze wskazaniem oddziaływania obszarów na usługi społeczne.....	33
Tabela 11. Zapotrzebowanie na usługi społeczne w Gminie Police wraz z rekomendacjami	35

Źródła danych

Ministerstwo Rodziny Pracy i Polityki Społecznej, <https://www.gov.pl/web/rodzina/centra-uslug-spoecznych>

Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych

Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

NGO.pl, <https://spis.ngo.pl/>

BIP Urzędu Miejskiego w Policach, <https://bip.police.pl/arttykul/329/5361/placowki-oswiatowe>

BIP Urzędu Miejskiego w Policach, <https://bip.police.pl/arttykul/99/381/organizacje-pozarzadowe>

J. Apanowicz, „Metodologia ogólna”, Wydawnictwo Diecezji IV Plińskiej Bernardinum, Gdynia 2002

I. Rzeszutek, „Triangulacja w badaniach społecznych”, Uniwersytet Rzeszowski, Rzeszów 2018

M. Szreder, „Losowe i nielosowe próby w badaniach statystycznych”, Główny Urząd Statystyczny, Warszawa 2010

A. Miszczak, J. Walasek, „Techniki wyboru próby badawczej”, Wydawnictwo Akademii Obrony Narodowej, Warszawa, 2013

S. Pasikowski, „Czy wielkość jest niezbędna? O rozmiarze próby w badaniach jakościowych”, Akademia Pomorska w Słupsku, Słupsk 2015

CUS w Policach, „Sprawozdania z działalności CUS w Policach za rok 2024”, CUS Police 2025

Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego, „Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2030”, Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego, Szczecin 2019

Gmina Police, <https://www.police.pl/gmina/przyroda.html>

Urząd Gminy Police, „Raport o stanie Gminy Police za rok 2024”, Urząd Gminy Police, Police 2025

Ośrodek Sportu i Rekreacji w Policach, <https://www.osirpolice.pl/pl/>

Załącznik nr 1 – narzędzie badawcze

FORMULARZ ANKIETY

METRYCZKA

1. Płeć:
(pytanie jednokrotnego wyboru)

☐ kobieta	☐ mężczyzna
----------------------------------	------------------------------------

2. Wiek:
(pytanie jednokrotnego wyboru)

☐ 16-24 lata	☐ 45-54 lata
☐ 25-34 lata	☐ 55-64 lata
☐ 35-44 lata	☐ 65 lat i więcej

3. Wykształcenie:
(pytanie jednokrotnego wyboru)

☐ podstawowe i gimnazjalne	☐ policealne
☐ zasadnicze zawodowe	☐ wyższe
☐ średnie	

4. Stan cywilny:
(pytanie jednokrotnego wyboru)

☐ zamężna/żonaty	☐ w związku nieformalnym
☐ panna/kawaler	☐ wdowa/wdowiec
☐ rozwiedziona/rozwiedziony	

5. Liczba dzieci (do lat 18) zamieszkująca gospodarstwo domowe:
(pytanie jednokrotnego wyboru)

☐ brak	☐ 2
☐ 1	☐ 3 i więcej

6. Sytuacja ekonomiczna gospodarstwa domowego:
(pytanie jednokrotnego wyboru)

☐ bardzo dobra	☐ dobra	☐ przeciętna	☐ zła	☐ bardzo zła	☐ nie chcę odpowiadać
☐	☐	☐	☐	☐	☐

7. Status zawodowy:
(pytanie jednokrotnego wyboru)

☐ uczeń/student	☐ rolnik
☐ pracownik fizyczny	☐ emeryt/rencista
☐ pracownik umysłowy	☐ bezrobotny
☐ przedsiębiorca	☐ inne

8. Zamieszkiwana miejscowość w gminie:
(pytanie jednokrotnego wyboru)

☐ m. Police	☐ Tanowo
------------------------------------	---------------------------------

	Dębostrów		Tatynia
	Drogoradz		Trzebież
	Niekończycza		Trzeszczyn
	Pilchowo		Uniemyśl
	Przęsocin		Wieńkowo
	Siedlice		

USŁUGI SPOŁECZNE

9. W jakim stopniu zna Pan/i aspekt usług społecznych – np. rodzaje działań, odbiorcy:
(pytanie jednokrotnego wyboru)

bardzo dobrze	dobrze	przeciętnie	źle	bardzo źle

10. Które z grup społecznych w gminie wymagają w Pana/i ocenie największego wsparcia:
(pytanie wielokrotnego wyboru)

	dzieci i młodzież
	osoby starsze
	osoby z niepełnosprawnościami
	osoby samotne
	osoby bezrobotne
	rodziny wielodzietne/niepełne/dysfunkcyjne
	osoby bezdomne
	inne: ...

11. Czy wie Pan/i skąd czerpać informacje o usługach społecznych:
(pytanie jednokrotnego wyboru)

	tak
	nie

12. Jakimi kanałami chciałby/aby Pan/i być informowana o usługach społecznych w gminie:
(pytanie wielokrotnego wyboru)

	internet – strony internetowe np. gminy, Centrum Usług Społecznych
	internet – media społecznościowe np. Urzędu Gminy, CUS, grupy lokalne
	internet – lokalne media
	online – mailing
	lokalna prasa drukowana
	plakaty i ulotki w miejscach publicznych
	informacje od sołtysa/księdza
	inne: ...

13. Jakie są w Pana/i opinii kluczowe powody braku korzystania z usług społecznych:
(pytanie wielokrotnego wyboru)

	brak potrzeby korzystania z usług
	brak wiedzy/informacji o dostępnych usługach
	brak dopasowania oferty do potrzeb
	poczucie wstydu/stygmatyzacja związana z korzystaniem z pomocy społecznej
	ograniczona dostępność usług – mało miejsc

	ograniczona dostępność usług – trudności z dojazdem
	ograniczona dostępność usług – dostosowanie do potrzeb osób z niepełnosprawnościami
	brak wiary we własne możliwości zmiany sytuacji/brak motywacji do szukania pomocy
	inne: ...

14. Które z wymienionych problemów społecznych w gminie uważa Pan/i za kluczowe i wymagające podjęcia natychmiastowych działań:
(pytanie wielokrotnego wyboru)

	żadne
	nie wiem / nie mam zdania
	bezrobocie
	bezdomność
	ubóstwo
	przestępczość/chuligaństwo
	przemoc
	uzależnienia od substancji psychoaktywnych (np. alkoholu, narkotyków)
	uzależnienia behawioralne (np. od hazardu, Internetu, korzystania z urządzeń elektronicznych)
	ograniczony dostęp do służby zdrowia
	ograniczony dostęp do pomocy specjalistycznej, m.in. psychoterapii dorosłych, psychiatrii dziecięcej, terapii rodzinnej
	brak / niedostateczny rozwój transportu publicznego
	trudności opiekuńczo-wychowawcze rodziców
	zagubienie / trudności życiowe dzieci i młodzieży
	bezzadność i niesamodzielność osób starszych
	organizowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży
	organizowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla seniorów
	obojętność rodziców wobec dzieci
	dostępność i jakość żłobków i przedszkoli
	dostępność i jakość edukacji dla dzieci i młodzieży
	dostępność i jakość usług ochrony zdrowia
	niepełnosprawność i/lub długotrwała lub ciężka choroba
	zaburzenia psychiczne
	złe warunki mieszkaniowe
	inne: ...

ŻYCIE W GMINIE

15. Jak ogólnie ocenia Pan/i swój poziom zadowolenia z życia w gminie w następujących kontekstach:
(pytanie jednokrotnego wyboru)

	bardzo dobrze	dobrze	przeciętnie	źle	bardzo źle	nie mam zdania
praca zawodowa						
mieszkalnictwo						
wsparcie rodzin przez gminę						
pomoc społeczna						
ochrona zdrowia						
edukacja						
kultura, sport i czas wolny						

bezpieczeństwo						
----------------	--	--	--	--	--	--

16. Jak ocenia Pan/i warunki życia w gminie:
(pytanie wielokrotnego wyboru)

bardzo dobrze	dobrze	przeciętnie	źle	bardzo źle	nie mam zdania

PROBLEM BEZDOMNOŚCI

17. Jak ocenia Pan/i skalę problemu bezdomności w gminie:
(pytanie jednokrotnego wyboru)

bardzo duża	duża	przeciętna	mała	bardzo mała	nie mam zdania

18. Jak zazwyczaj reaguje Pan/i widząc osobę bezdomną:
(pytanie jednokrotnego wyboru)

☐	nie reaguję
☐	oferuję pomoc finansową
☐	oferuję pomoc materialną (np. koc, ubranie)
☐	informuję o możliwości uzyskania pomocy np. w Centrum Usług Społecznych
☐	zawiadamiam lokalną instytucję (np. Urząd Gminy, Centrum Usług Społecznych)
☐	inne: ...

WSPIERANIE RODZINY I POLITYKA PRORODZINNA

19. Jak ocenia Pan/i sytuację rodzin w gminie:
(pytanie jednokrotnego wyboru)

bardzo dobrze	dobrze	przeciętnie	źle	bardzo źle	nie mam zdania

20. Na które z wymienionych usług społecznych dedykowanych rodzinom zapotrzebowanie w gminie jest w Pana/i opinii największe:
(pytanie wielokrotnego wyboru)

☐	żadne
☐	nie wiem / nie mam zdania
☐	asysta i doradztwo dla rodzin
☐	wsparcie w dożywianiu
☐	dostęp do prawnika
☐	wsparcie w załatwianiu spraw urzędowych
☐	terapia dla dzieci i młodzieży
☐	terapia dla dorosłych
☐	terapia dla małżonków
☐	poradnictwo dla rodzin w zakresie problemów opiekuńczych i wychowawczych
☐	interwencje kryzysowe
☐	zapewnienie schronienia osobom doznającym przemocy
☐	wsparcie finansowe rodzin
☐	opieka dla dzieci w żłobkach

opieka dla dzieci w przedszkolach
wsparcie specjalistyczne dla dzieci (pedagog, logopeda itp.)
poszerzanie oferty ochrony zdrowia (nowe poradnie specjalistyczne)
akcje profilaktyczne w obszarze zdrowia
działania profilaktyczne dla rodzin w zakresie uzależnień, przemocy
tworzenie grup wsparcia
tworzenie i udostępnianie mieszkań socjalnych
tworzenie i udostępnianie mieszkań treningowych dla rodzin korzystających z pieczy zastępczej
tworzenie i wspieranie rodzin zastępczych
poszerzanie oferty spędzania czasu wolnego
usługi diagnozy sytuacji w rodzinie i przygotowania oferty niezbędnego wsparcia
spotkania edukacyjne/informacyjne o tematyce rozumienia uczuć/emocji dzieci i młodzieży
spotkania edukacyjne/informacyjne o tematyce problemów wychowawczych
spotkania edukacyjne/informacyjne o tematyce rozwojowej dzieci i młodzieży
spotkania edukacyjne/informacyjne o tematyce wsparcia dzieci w radzeniu sobie z problemami rówieśniczymi
spotkania edukacyjne/informacyjne o tematyce równowagi w życiu codziennym (work-life balance)
spotkania edukacyjne/informacyjne o tematyce organizacji czasu wolnego dzieci i młodzieży
spotkania edukacyjne/informacyjne o tematyce organizacji życia rodziny
inne: ...

PROMOCJA I OCHRONA ZDROWIA

21. Które z wymienionych problemów system ochrony zdrowia uważa Pan/i za kluczowe i wymagające podjęcia natychmiastowych działań:
(pytanie wielokrotnego wyboru)

żadne
nie wiem / nie mam zdania
dostępność i jakość usług profilaktyki zdrowia
dostępność i jakość usług lekarza pierwszego kontaktu
dostępność i jakość usług lekarza specjalisty
dostępność i jakość usług szpitalnych
dostępność i jakość usług rehabilitacyjnych
trudna obsługa przez teleporady
długi czas oczekiwania na termin wizyty
długie kolejki w dniu wizyty
brak możliwości przeprowadzenia badań diagnostycznych
inne: ...

WSPARCIE OSÓB STARSZYCH I OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

22. Jak ocenia Pan/i wsparcie osób starszych w gminie:
(pytanie jednokrotnego wyboru)

bardzo dobrze	dobrze	przeciętnie	źle	bardzo źle	nie mam zdania

23. Jak ocenia Pan/i wsparcie osób z niepełnosprawnościami w gminie:

(pytanie jednokrotnego wyboru)

bardzo dobrze	dobrze	przeciętnie	źle	bardzo źle	nie mam zdania

24. Na które z wymienionych usług społecznych dedykowanych osobom starszym i osobom z niepełnosprawnościami oraz ich otoczeniu zapotrzebowanie w gminie jest w Pana/i opinii największe:
(pytanie wielokrotnego wyboru)

☐	żadne
☐	nie wiem / nie mam zdania
☐	usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania
☐	usługi społeczne, w tym rehabilitacja, usługi pielęgnacyjne, usługi kosmetyczne
☐	dostęp do ośrodka wsparcia dziennego
☐	organizowanie szkoleń i doradztwo dla opiekunów osób starszych i z niepełnosprawnością
☐	wsparcie finansowe
☐	wsparcie materialne
☐	pomoc w uzyskaniu świadczeń dla osób z niepełnosprawnością
☐	wypożyczenie sprzętu rehabilitacyjnego
☐	poszerzanie oferty ochrony zdrowia (nowe poradnie specjalistyczne)
☐	poszerzanie oferty usług rehabilitacyjnych
☐	organizacja transportu np. do lekarza
☐	usługi doradcze w formie mobilnej (np. psycholog)
☐	rozwój oferty spędzania czasu wolnego dla seniorów
☐	rozwój oferty spędzania czasu wolnego dla osób z niepełnosprawnością
☐	wsparcie w zakresie zmniejszania izolacji społecznej i zapewniania towarzystwa osobom samotnym
☐	wsparcie w codziennych czynnościach (sprawy urzędowe, zakupy)
☐	wsparcie w utrzymaniu lokalu (remont, sprząatanie)
☐	usługi wytchnieniowe dla opiekunów
☐	promowanie informacji o potrzebach i możliwościach osób starszych i z niepełnosprawnością wśród lokalnej społeczności
☐	wdrożenie seniorów w procesy decyzyjne w gminie (np. rada seniorów)
☐	inne: ...

POBUDZANIE AKTYWNOŚCI OBYWATELSKIEJ

25. Jak ocenia Pan/i aktywność obywatelską (np. uczestnictwo w wyborach, zaangażowanie w działalność kół i stowarzyszeń, pomoc sąsiedzka) w gminie:
(pytanie jednokrotnego wyboru)

bardzo dobrze	dobrze	przeciętnie	źle	bardzo źle	nie mam zdania

26. Jak ocenia Pan/i swoją wiedzę o sprawach lokalnych (np. sprawy gminy, wydarzenia w mieście):
(pytanie jednokrotnego wyboru)

bardzo dobrze	dobrze	przeciętnie	źle	bardzo źle	nie mam zdania

27. Które z wymienionych działań uważa Pan/i za warte wdrożenia w celu zwiększenia aktywności obywatelskiej:
(pytanie wielokrotnego wyboru, maksymalnie 5 odpowiedzi)

	organizacja pikników/festynów osiedlowych
	organizacja tematycznych spotkań dla mieszkańców
	organizacja cyklicznych spotkań zapoznawczych
	organizacja budżetu obywatelskiego
	organizacja lokalnych inicjatyw (kółka hobbystyczne, akcje dla dzieci)
	aktywna działalność Młodzieżowej Rady Miasta/Gminy
	aktywna działalność Rady Seniorów
	inne: ...

28. Inne uwagi/komentarze:

.....

Załącznik nr 2 – narzędzie badawcze

SCENARIUSZ WYWIADU

Instrukcja:

Pytania z oznaczeniami liczbowymi (1, 2, itd.) - pytania główne

Pytania z oznaczeniami literowymi (a, b, c, itd.) - pytania rozwijające wypowiedź/pogłębiające

Scenariusz:

Pytania	Uwagi dla prowadzącego
1. Jak ocenia Pan/i stan świadczonych usług społecznych w gminie? a. ... dlaczego?	Zalecane jest podanie konkretnych obszarów, np.: życie rodziny, problemy osób ubogich/bezdomnych/ usługi dla osób starszych i z niepełnosprawnościami, ochrona zdrowia.
2. Jakie są największe wyzwania społeczne w gminie?	-
3. Jakie są potrzeby w zakresie usług społecznych w gminie? a. ... dlaczego? b. ... jakie konkretne rozwiązania można wprowadzić? c. ... która z grup społecznych wymaga największego wsparcia/zmian? d. ... który obszar wymaga największego wsparcia/zmian?	Zalecane jest podanie konkretnych grup, np.: dzieci i młodzież, osoby z niepełnosprawnościami, bezrobotni, seniorzy. Zalecane jest podanie konkretnych obszarów, np.: życie rodziny, problemy osób ubogich/bezdomnych/ usługi dla osób starszych i z niepełnosprawnościami.